

Pedagogicko- organizačné pokyny

na školský rok 2007/2008

Bratislava 2007

O B S A H

ÚVODNÉ SLOVO.....	4
1 VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE A POKYNY	5
1.1 Organizácia školského roka 2007/2008.....	5
1.1.1 Testovanie vedomostnej úrovne žiakov základných škôl.....	5
1.1.2 Maturita 2008	5
1.1.3 Medzinárodné merania.....	6
1.2 Všeobecne záväzné právne predpisy a koncepčné materiály.....	6
1.3 Pripravované všeobecne záväzné právne predpisy, rezortné predpisy a koncepčné materiály	7
1.4 Súťaže, projekty a programy	8
1.5 Informácie k výchovno-vzdelávacím aktivitám škôl a školských zariadení	13
1.6 Poskytovanie informácií	19
2 ŠKOLY A ŠKOLSKÉ ZARIADENIA	20
2.1 Všeobecné pokyny.....	20
2.1.1 Školská integrácia žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	22
2.2 Základné školy	25
2.2.1 Všeobecné pokyny	25
2.2.2 Základné školy.....	26
2.2.3 Základné umelecké školy	28
2.3 Stredné školy	28
2.3.1 Všeobecné pokyny	28
2.3.2 Stredné odborné školy, stredné odborné učilištia, združené stredné školy a učilištia.....	30
2.4 Špeciálne školy.....	31
2.4.1 Všeobecné pokyny	31
2.4.2 Špeciálne základné školy	32
2.4.3 Špeciálne stredné školy, odborné učilištia a praktické školy	33
2.5 Školské zariadenia	33
2.5.1 Výchovno-vzdelávacie zariadenia	33
2.5.1.1 Materské školy.....	33
2.5.1.2 Školy v prírode	34
2.5.1.3 Školské kluby detí.....	34
2.5.1.4 Centrá voľného času a školské strediská záujmovej činnosti	34
2.5.1.5 Domovy mládeže	35
2.5.2 Špeciálne výchovné zariadenia.....	36

2.5.2.1 Všeobecné pokyny pre špeciálne výchovné zariadenia	36
2.5.2.2 Centrá výchovnej a psychologickkej prevencie a centrá výchovnej a psychologickej prevencie pri pedagogicko-psychologických poradniach.....	36
2.5.2.3 Diagnostické centrá.....	37
2.5.2.4 Špeciálne výchovné zariadenia.....	37
2.5.3 Poradenské zariadenia.....	37
2.5.3.1 Pedagogicko-psychologické poradne.....	37
2.5.3.2 Zariadenia špeciálnopedagogického poradenstva	39
2.5.3.3 Výchovný poradca	41
2.5.3.4 Školský psychológ	42
2.5.4 Záujmovo-vzdelávacie zariadenia	43
2.5.5 Školské účelové zariadenia	43
3 MATERIÁLNO-TECHNICKÉ ZABEZPEČENIE ŠKÔL A ŠKOLSKÝCH ZARIADENÍ	45
3.1 Učebnice	45
3.2 Školské tlačivá.....	50
4 ĎALŠIE VZDELÁVANIE PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV A NEPEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV	51
5 STAROSTLIVOSŤ O ZAMESTNANCOV ŠKÔL A ŠKOLSKÝCH ZARIADENÍ.....	55
6 CELOŽIVOTNÉ VZDELÁVANIE.....	56
7 ÚČINNOSŤ	57
Príloha č. 1 (súťaže)	58
Príloha č. 2 (celoživotné vzdelávanie)	64
Príloha č. 3 (štrukturálne fondy)	66

ÚVODNÉ SLOVO

Milí čitatelia,

otvárate publikáciu Pedagogicko-organizačné na školský rok 2007/2008. V nasledujúcich mesiacoch sa stanú pre Vás všetkých – školy, školské zariadenia, krajské školské úrady, Štátnu školskú inšpekciu, obce a samosprávne kraje dôležitým pomocníkom. Poskytnú Vám najdôležitejšie informácie a údaje o školách, organizácii školského roka, legislatíve, ako aj o pripravovaných zmenách.

Verím, že i tento rok prinesie podstatné zmeny, ktoré sa odzrkadlia na kvalite a fungovaní škôl. Pre súčasný trend vývoja regionálneho školstva na Slovensku je totiž najdôležitejšie vytvoriť takú širokú ponuku vzdelávacích príležitostí, aby mali mladí ľudia čo najviac možností vybrať si. Práve obsahová reforma, o ktorej sa v spoločnosti toľko hovorí a na ktorej intenzívne pracujeme, by to mala umožniť. Transformácia tradičného školstva, ktoré je založené viac na memorovaní veľkého množstva učiva, na tvorivo-humánnu výchovu a vzdelávanie, bude pre žiaka a študenta znamenať väčšiu aktivitu a slobodu, ale zároveň poskytne väčší priestor na realizáciu pedagóga.

Rezort školstva bude preto intenzívne pracovať na dobudovaní kurikulárnej reformy, a to tak, aby vznikol moderný a flexibilný školský systém kompatibilný so vzdelávacími systémami v krajinách EÚ. O tom sú napokon aj nové spôsoby hodnotenia žiakov, či už ide o celoslovenské testovanie vedomostnej úrovne žiakov základných škôl alebo maturitu. Rovnako dôležité je i kvalitné jazykové vzdelávanie. Našou snahou je preto zabezpečiť nový model vyučovania cudzích jazykov. Jeho cieľom bude zjednotiť a zefektívniť ich výučbu na základných a stredných školách, aby sa naše deti mohli uplatniť na európskom trhu práce.

V tomto školskom roku zintenzívňime podporu športu na školách a systém starostlivosti o športovo talentovanú mládež. Prácu špeciálnych pedagógov, školských psychológov a výchovných poradcov pomôžu skvalitniť nové koncepcie špeciálnopedagogického poradenstva a pedagogicko-psychologického poradenstva. Lepšie postavenie pedagógov a ich adekvátne ohodnotenie zabezpečí koncepcia kariérového rastu učiteľa.

S potešením som uvítal, že na podnet a zo záujmu učiteľov opäť začali vychádzať Učiteľské noviny, ktoré poskytnú cenné informácie školám a školským zariadeniam pre ich odbornú-metodickú činnosť. Zároveň vytvoria priestor na výmenu skúseností, postrehov a dobrých nápadov medzi pedagógmi.

Verím, že táto publikácia Vám pomôže zorientovať sa v udalostiach, ako aj novinkách nového školského roka. Omnoho viac sa dozviete na inovovanej webovej stránke ministerstva školstva www.minedu.sk či na internetovom portáli www.modernaskola.sk.

Želám Vám v tomto školskom roku mnoho úspechov, tvorivých síl a elánu.

Ján Mikoľaj
podpredseda vlády a minister školstva SR

1 VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE A POKYNY

1.1 Organizácia školského roka 2007/2008

Vyučovanie:

§ Prvý polrok sa začína 1. septembra 2007, slávnostné otvorenie školského roka a vyučovanie sa začína 3. septembra 2007 (pondelok) a končí sa 31. januára 2008 (štvrtok),

§ druhý polrok sa začína 1. februára 2008 a končí sa 30. júna 2008. Vyučovanie v druhom polroku začína 4. februára 2008 (pondelok) a končí sa 27. júna 2008 (piatok).

Prázdniny		Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania po prázdninách
jesenné		30. október 2007 (utorok)	31. október - 2. november	5. november 2007 (pondelok)
vianočné		21. december 2007 (piatok)	22. december - 7. január	8. január 2008 (utorok)
polročné		31. január 2008 (štvrtok)	1. február	4. február 2008 (pondelok)
jarné	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	15. február 2008 (piatok)	18. február - 22. február	25. február 2008 (pondelok)
	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj, Trnavský kraj	22. február 2008 (piatok)	25. február - 29. február	3. marec 2008 (pondelok)
	Košický kraj, Prešovský kraj	29. február 2008 (piatok)	3. marec - 7. marec	10. marec 2008 (pondelok)
veľkonočné		19. marec 2008 (streda)	20. marec - 25. marec	26. marec 2008 (streda)
letné		27. jún 2008 (piatok)	28. jún - 31. august	2. september 2008 (utorok)

1.1.1 Testovanie vedomostnej úrovne žiakov základných škôl

V školskom roku 2007/2008 sa uskutoční testovanie vedomostnej úrovne žiakov základných škôl. Za organizačné zabezpečenie procesu testovania v základnej škole je zodpovedný riaditeľ školy. Testovania sa zúčastnia všetci žiaci príslušných ročníkov školy. Termín konania a ďalšie podrobnosti o testovaní vedomostnej úrovne žiakov základných škôl určí Ministerstvo školstva SR metodickým pokynom.

1.1.2 Maturita 2008

Harmonogram maturitných skúšok stanoví Ministerstvo školstva SR. Externá časť maturitnej skúšky a písomná forma internej časti maturitnej skúšky sa uskutoční v marci 2008. Náhradný termín externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky sa uskutoční v školách, ktoré určia krajské školské úrady. Riaditeľom škôl, školským koordinátorom, školským administrátorom odporúčame dôsledne dodržiavať pokyny Štátneho pedagogického ústavu v Bratislave, ktorý zadáva a vyhodnocuje testy externej časti maturitnej skúšky.

1.1.3 Medzinárodné merania

1. V druhom polroku školského roka 2007/2008 sa uskutoční pilotné testovanie štúdie OECD PISA 2009 s cieľom overiť nástroje na hodnotenie čitateľskej gramotnosti 15-ročných žiakov. Testovanie sa uskutoční na vzorke základných a stredných škôl s vyučovacím jazykom slovenským (vrátane špeciálnych).
2. V tomto školskom roku sa uskutoční aj štúdia OECD TALIS, ktorá bude realizovaná Štátnym pedagogickým ústavom formou dotazníkového prieskumu. Štúdia sleduje vplyv vzdelávacej politiky na prácu učiteľov a vyučovanie, možnosti a stav ďalšieho vzdelávania učiteľov na 2. stupni nášho vzdelávacieho systému v medzinárodnom kontexte.

1.2 Všeobecne záväzné právne predpisy a koncepčné materiály

Od vydania Pedagogicko-organizačných pokynov na školský rok 2006/2007 (ďalej len „POP“) vstúpili do platnosti pre základné školy, stredné školy a školské zariadenia nasledujúce všeobecne záväzné právne predpisy, rezortné predpisy, metodické pokyny, usmernenia a koncepcie:

Všeobecne záväzné právne predpisy:

- a) Zákon č. 689/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- b) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 362/2006 Z. z. o podrobnostiach a požiadavkách na výchovné a výchovno-vzdelávacie zariadenia pre deti a mladistvých,
- c) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 697/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 2/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre základné školy, stredné školy, strediská praktického vyučovania, základné umelecké školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov,
- d) Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 343/2006 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 311/2004 Z. z. o poskytovaní štipendií žiakom stredných škôl a špeciálnych škôl,
- e) Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 482/2006 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 510/2004 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách a o ukončovaní prípravy v odborných učilištiach, učilištiach a praktických školách v znení vyhlášky č. 379/2005 Z. z.

Rezortné predpisy

- a) Smernica Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 8/2006-R z 20. apríla 2006 o činnosti školských knižníc,
- b) Smernica č. 19/2006-R z 15. júna 2006, ktorou sa určuje systém rozpisu finančných prostriedkov na mzdy a odvody do poisťovních fondov asistentov učiteľa na jednotlivé krajské školské úrady a postup ich poskytnutia zriaďovateľom základných škôl a špeciálnych základných škôl,
- c) Smernica č. 22/2006-R z 15. júna 2006, ktorou sa určuje postup pri poskytnutí finančných prostriedkov zriaďovateľom škôl za mimoriadne výsledky žiakov,

- d) Smernica č. 1/2007-R z 1. februára 2007, ktorou sa mení a dopĺňa smernica č. 11/2005-R z 20. júla 2005, ktorou sa určujú podmienky a postup úhrady cestovných nákladov na dopravu žiakov základnej školy a špeciálnej základnej školy,
- e) Smernica č. 2/2007-R zo 7. februára 2007, ktorou sa určujú pravidlá a postup pri poskytnutí finančných prostriedkov zriaďovateľom škôl na riešenie havarijných situácií,
- f) Smernica MŠ SR č. 3/2007-RI z 15. februára 2007 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva školstva Slovenskej republiky,
- g) Príkaz ministra školstva Slovenskej republiky č. 50/2006 zo dňa 21. septembra 2006, ktorým sa mení a dopĺňa príkaz ministra č. 5/2005-I k vydaniu štatútu a rokovacieho poriadku Tímu expertov MŠ SR pre výchovu a vzdelávanie Rómov,
- h) Metodické usmernenie č. 7/2006-R k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských zariadeniach,
- i) Metodické usmernenie č. 14/2006-R, ktorým sa upravuje postup pri poskytovaní štipendií žiakom stredných škôl a špeciálnych škôl,
- j) Metodické usmernenie č. 15/2006-R, ktorým sa upravuje postup hodnotenia a klasifikácie žiakov stredných škôl v Slovenskej republike,
- k) Metodické usmernenie č. 16/2006-R z 8. júna 2006 k zákonu č. 279/1993 Z. z. o školských zariadeniach v znení neskorších predpisov,
- l) Metodické usmernenie č. 23/2006-R z 25. septembra 2006 k realizácii výnosu Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky o poskytovaní pomoci z finančných zdrojov Európskej únie na podporu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov pre žiakov s povinnou školskou dochádzkou,
- m) Metodický pokyn č. 5/2007-R z 1. marca 2007, ktorým sa určuje postup škôl a školských zariadení pri vykonávaní podnikateľskej činnosti.

Koncepcie a stratégie

- a) Koncepcia špeciálnopedagogického poradenstva,
- b) Koncepcia pedagogicko-psychologického poradenstva a jeho implementácia do praxe,
- c) Koncepcia v oblasti predškolskej výchovy s dôrazom na prípravu detí na vstup do základnej školy,
- d) Koncepcia environmentálnej výchovy a vzdelávania na všetkých stupňoch škôl v SR a v systéme celoživotného vzdelávania,
- e) Stratégia celoživotného vzdelávania a celoživotnej prípravy,
- f) Koncepcia vyučovania dopravnej výchovy na základných školách v Slovenskej republike,
- g) Koncepcia informatiky a informatizácie v školstve,
- h) Koncepcia rozvoja nadaných detí a mládeže v SR.
- i) Koncepcia základného umeleckého vzdelávania na zabezpečenie continuity systému umeleckého vzdelávania s postupným zavádzaním informačných a komunikačných technológií (IKT) a multimediálnej techniky do vzdelávacieho procesu týchto škôl,

1.3 Pripravované všeobecne záväzné právne predpisy, rezortné predpisy a koncepcné materiály

V súčasnosti sa pripravujú nasledujúce rezortné predpisy a koncepcné materiály:

- a) Smernica, ktorou sa určuje postup pri poskytnutí príspevku zriaďovateľom na čiastočnú kompenzáciu objektívnych znevýhodnení,
- b) Smernica o vzdelávacích poukazoch,

- c) Smernica, ktorou sa určuje postup pri poskytnutí finančných prostriedkov zriaďovateľom škôl na úhradu nákladov súvisiacich s výkonom funkcie externých predsedov a členov maturitných komisií a skúšobných komisií,
- d) Smernica, ktorou sa určuje postup poskytnutia príspevku zriaďovateľom škôl na vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia,
- e) Smernica o morálnom oceňovaní v rezorte školstva,
- f) Smernica o zapožičiavaní čestných názvov štátnym a súkromným školám a školským zariadeniam Slovenskej republiky,
- g) Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a mládeže vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania,
- h) Koncepcia výchovy a vzdelávania národnostných menšín,
- i) Koncepcia rozvoja domovov mládeže a zariadení školského stravovania,
- j) Koncepcia profesijného rozvoja učiteľov v kariérovom systéme,
- k) Koncepcia profesijného rozvoja nepedagogických zamestnancov regionálneho školstva v kariérovom systéme,
- l) Koncepcia vybavenia školských knižníc,
- m) Koncepcia dvojúrovňového modelu vzdelávacích programov v oblasti odborného vzdelávania,
- n) Rozvojové programy ministra školstva na podporu rozvoja školských knižníc,
- o) Vyhláška MŠ SR o školskom stravovaní,
- p) Vyhláška o domovoch mládeže,
- q) Vyhláška o finančnom a hmotnom zabezpečení žiakov stredných odborných učilíšť, špeciálnych stredných odborných učilíšť, odborných učilíšť a učilíšť,
- r) Vyhláška o ukončovaní štúdia na stredných školách a o ukončovaní prípravy v odborných učilištiach, učilištiach a praktických školách,
- s) Vyhláška MŠ SR o organizácii školského roka základných a stredných škôl,
- t) Legislatívny zámer návrhu zákona o postavení pedagogických zamestnancov škôl a školských zariadení,
- u) Zákon o postavení pedagogických zamestnancov škôl a školských zariadení.

1.4 Súťaže, projekty a programy

1. MŠ SR v školskom roku 2007/2008 podporuje súťaže žiakov základných škôl, základných umeleckých škôl a stredných škôl, ktoré sa budú konať v súlade s organizačnými poriadkami zaregistrovanými MŠ SR. Zoznam súťaží sa uvádza v prílohe č. 1.
2. V záujme rozvoja kľúčových kompetencií a podnikateľských zručností žiakov stredných škôl sa odporúča stredným školám využívať vytvorené možnosti a prezentovať sa na 16. ročníku celoslovenskej prezentačnej výstavy výrobkov a služieb žiakov stredných škôl JUVYR, ktorej odborným a organizačným garantom je Štátny inštitút odborného vzdelávania. Výstava kladie dôraz na výchovno-vzdelávaciu spätosť odborného školstva s praxou. Súčasťou sú odborné podujatia ako napr. odborné semináre, súťaže, kultúrne vystúpenia, workshopy, burza inovácií, tvorivé dielne. Súčasne je motivujúcou pre žiakov 9. ročníkov základných škôl a ich rodičov pri voľbe budúceho povolania.
3. V záujme využívania moderných prístupov vzdelávania s cieľom získavať nové komunikačné zručnosti sa odporúča všetkým stredným školám zúčastniť sa 10. ročníka Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem v novembri v Bratislave, ktorej organizátorom je

Štátny inštitút odborného vzdelávania. Pre žiaka – zamestnanca cvičnej firmy veľtrh znamená možnosť obchodnej a spoločenskej komunikácie v rodnom ale aj v cudzom jazyku. Na veľtrhu prebiehajú obchodné rokovania a dochádza k uzatváraniu obchodov medzi cvičnými firmami. Sprievodnými odbornými podujatiami veľtrhu cvičných firiem sú elektronické prezentácie cvičných firiem, súťaže cvičných firiem a seminár na tému Cvičná firma.

4. V súvislosti s realizáciou projektu „Zavedenie grafických systémov do vyučovacieho procesu stredných škôl“ sa pripravuje výzva na predkladanie rozvojových projektov grafických systémov v odbornom vzdelávaní regionálneho školstva na rok 2007. Prioritnými témami tematického okruhu budú: zavedenie počítačom podporovaných technológií, nová kvalita odborných vedomostí a odborných zručností žiakov príslušných stredných škôl, tvorba učebných pomôcok, učebných textov a metodických listov, príprava pedagogických zamestnancov stredných škôl a zabezpečenie zodpovedajúceho softvéru potrebného k nasadeniu grafických systémov vo vyučovacom procese. Ďalšou súčasťou projektu bude vyhlásenie celoslovenskej súťaže žiakov stredných škôl IPM Student AWARD, ktorá nadväzuje na päť úspešných ročníkov súťaže Pro/Desktop AWARD.
5. Odporúča sa školám zapojiť sa do výziev na podávanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok v rámci Operačného programu Vzdelávanie financovaného z Európskeho sociálneho fondu. Výzvy budú v programovom období 2007-2013 zamerané na: reformu systému vzdelávania a odbornej prípravy, celoživotné vzdelávanie ako základný princíp vedomostnej spoločnosti, podporu vzdelávania osôb s osobitými vzdelávacími potrebami a moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť pre Bratislavský kraj. Viac informácií nájdete v prílohe č. 3.
6. Odporúča sa všetkým typom škôl a školských zariadení zapojiť sa do 55. ročníka medzinárodného projektu/súťaže EURÓPA V ŠKOLE.
7. Odporúča sa školám zapojiť sa do programov Európskej únie v oblasti vzdelávania a mládeže Program celoživotného vzdelávania a Mládež v akcii, do ktorých je Slovenská republika zapojená od 1. januára 2007. Ďalšie informácie o programe sa nachádzajú v prílohe č. 3.
8. Slovenský Červený kríž a MŠ SR vyhlásili Súťaž mladých zdravotníkov prvej pomoci, ktorej cieľom je overenie teoretických vedomostí a praktických zručností žiakov v poskytovaní prvej pomoci. Súťaže organizačne zabezpečujú sekretariáty územných spolkov SČK v rámci svojej územnej pôsobnosti. Riaditeľom základných a stredných škôl sa odporúča v prípade záujmu uvoľňovať žiakov a učiteľov na uvedenú súťaž. Informácie o organizovaní súťaže môžete získať u p. Emílie Pavleovej na Ústredí Slovenského Červeného kríža tel. č. 52966475, e-mail: zdravie@redcross.sk. Postupujte podľa Smernice SČK č.3/2006 – Metodický pokyn k organizácii prípravy a realizácii súťaží prvej pomoci a Organizačného zabezpečenia súťaží prvej pomoci SČK na príslušný kalendárny rok, ktoré sú zverejnené na www.redcross.sk.
9. Úrad civilnej ochrany Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a MŠ SR vyhlásili Súťaž mladých záchranárov civilnej ochrany, ktorej cieľom je vytvárať u žiakov návyky správania pri mimoriadnych udalostiach. Súťaže organizačne zabezpečujú odbory krízového riadenia obvodných úradov, krajských úradov a úradov samosprávnych krajov. Riaditeľom škôl sa

odporúča, aby súťaž spolu iniciovali, podporili a v prípade záujmu o ňu uvoľnili žiakov a organizujúcich učiteľov. Informácie o organizovaní súťaže sú k dispozícii na Úrade civilnej ochrany Ministerstva vnútra Slovenskej republiky alebo na internetovej stránke www.uco.sk/sutaz.

10. Na podporu eTwinning bilaterálnych projektov základných a stredných škôl v Európe môžu školy využívať Národnú službu pre elektronickú spoluprácu škôl (NSS) prostredníctvom portálu www.etwinning.sk.
11. V rámci spolupráce s firmou Microsoft a podpísaného Memoranda o porozumení sa školy môžu zapájať do programov, ktoré podporujú využívanie informačných technológií v oblasti vzdelávania a efektívne napomáhajú informatizácii slovenských základných a stredných škôl:
  - Fresh start pre darované počítače,
  - Partneri vo vzdelávaní School agreement na vzdelávanie a rozvoj informačnej gramotnosti v regiónoch so zlou socioekonomickou situáciou,
  - Program grantov,
  - Microsoft IT Akadémie.Viac informácií nájdete na www.microsoft.com/slovakia.
12. V rámci spolupráce s firmou Cisco a podpísaného Memoranda o spolupráci sa môžu stredné školy zapájať do programu Cisco Networking Academy Program, ktorý je zameraný na prípravu odborníkov v oblasti sieťových technológií.
13. V období 1998-2007 sa realizuje Druhá štúdia o informačných technológiách vo vzdelávaní SITES. S priebežnými výsledkami štúdie sa môžete oboznámiť na webovej stránke Štátneho pedagogického ústavu a MŠ SR.
14. V školskom roku 2007/2008 sa školy môžu uchádzať o zaradenie do siete Modelových inovačných škôl, ktoré inovujú vyučovanie s informačnými a komunikačnými technológiami.
15. Odporúča sa vyhlásovať počas roka aktivity k Svetovému summitu o informačnej spoločnosti, ktorý sa konal v novembri 2005. Hlavným cieľom stretnutia čelných predstaviteľov vlád bolo prispieť k odstraňovaniu rozdielov v spoločnosti, kde sú znevýhodnení občania, ktorí nevedia využívať informačné a komunikačné technológie. Spoločnosť IFIP vydala k tomuto problému Stellenboschskú deklaráciu informačných a komunikačných technológií vo vzdelávaní.
16. Odporúča sa školám zapájať sa do súťaží a aktivít, ktoré podporujú využívanie informačných a komunikačných technológií (olympiáda v informatike, korešpondenčné semináre z programovania, ZENIT v programovaní, RoboLab, LegoDacta, Cologobežka, ESP, I*EARN, Spring Day, eTwinning, apod.).
17. Odporúča sa školám zapojiť sa do 5. ročníka finančného programu „ENVIROPROJEKT“ zameraného na podporu projektov environmentálnej výchovy a vzdelávania v zmysle princípov trvalo udržateľného rozvoja.

18. V základných a stredných školách s vyučovacím jazykom maďarským pokračuje súťaž Poznaj slovenskú reč v súlade s organizačným poriadkom súťaže číslo 276/1998-422 z 11. decembra 1998, ktorý vydalo MŠ SR, s cieľom skvalitniť vyučovanie v slovenskom jazyku.
19. Slovenský výbor Olympiády slovenského jazyka organizuje Olympiádu zo slovenského jazyka v troch kategóriách pre žiakov 8. a 9. ročníka základných škôl, 1. a 2. ročníka (5. a 6. roč. 8-ročného G), 3. a 4. ročníka (7. a 8. roč. 8-ročného G) stredných škôl.
20. Pre žiakov základných škôl a stredných škôl s vyučovacím jazykom maďarským pokračuje súťaž v maďarskom jazyku Pecná maďarská reč – Szép Magyar Beszéd s cieľom skvalitniť vyučovanie v materinskom jazyku žiakov.
21. Pre žiakov základných škôl a stredných škôl s vyučovacím jazykom ukrajinským a s vyučovaním ukrajinského jazyka pokračuje súťaž v umeleckom prednese poézie a prózy v ukrajinskom jazyku.
22. Pre žiakov základných škôl s vyučovacím jazykom nemeckým a s vyučovaním nemeckého jazyka sa organizuje súťaž v umeleckom prednese poézie a prózy v nemeckom jazyku.
23. Pre žiakov základných škôl a stredných škôl s vyučovacím jazykom rusínskym a s vyučovaním rusínskeho jazyka pokračuje súťaž v umeleckom prednese poézie a prózy v rusínskom jazyku.
24. Základným školám a gymnáziám s osemročným štúdiom sa dáva do pozornosti experimentálne overovanie nepovinne voliteľného a voliteľného predmetu mediálna výchova v 5.-9 ročníku ZŠ a v 1.- 4. ročníku gymnázia s osemročným štúdiom, ktoré bude ukončené v júli 2007. Viac informácií na viera.kacinova@statpedu.sk.
25. V školskom roku 2007/2008 sa vo vybraných základných a stredných školách a gymnáziách bude pokračovať v realizácii projektu Experimentálna verifikácia efektívnosti kurikula predmetu rómsky jazyk a literatúra v základných a stredných školách, ktorý schválilo MŠ SR dňa 14. apríla 2003 pod číslom 1999/2003-44.
26. V školskom roku 2007/2008 sa vo vybraných základných školách a gymnáziách bude pokračovať v realizácii projektu Experimentálna verifikácia efektívnosti kurikula predmetu rómске reálie v základných a stredných školách, ktorý schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 15. júna 2004 číslom CD- 20045211/18824-3:097 ako projekt experimentálneho overovania v základných a stredných školách.
27. MŠ SR schválilo dňa 19. júna 2006 pod číslom CD-2006-7872/17614-1:097 experimentálne overovanie projektu „Tranzitívne triedy v základných školách“ s platnosťou od 1. augusta 2006 do 31. augusta 2008“. Gestorom experimentálneho overovania s využitím výstupných materiálov z projektu Phare 2002 je Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie.
28. Metodicko-pedagogické centrum v Prešove bude v školskom roku 2007/2008 pokračovať vo výskume o postavení rómскеho dieťaťa a žiaka v školskom výchovno-vzdelávacom systéme.

29. MŠ SR na návrh Základnej umeleckej školy E. Suchoňa, Batkova 2, 841 01 Bratislava vyhlásilo 5. ročník Prehliadky gitaristov Bratislavského kraja. Prehliadku, ktorá sa uskutoční v marci 2008 organizuje ZUŠ E. Suchoňa, Bratislava a je určená pre žiakov ZUŠ z Bratislavy a Bratislavského kraja.
30. Odporúča sa riaditeľom stredných škôl zapojiť sa do tretieho ročníka medzinárodného školského projektu Modelový Európsky parlament (ďalej len „MEP“), ktorý sa realizuje prostredníctvom školských a regionálnych zasadnutí, a na jeseň v roku 2007 päťdňovým národným zasadnutím MEP v Slovenskej republike v priestoroch Národnej rady SR. MEP súčasne prebieha v 29 krajinách Európskej únie a vrcholí každoročne na medzinárodných zasadnutiach MEP v niektorej krajine EÚ, v roku 2007 v talianskom Ríme, ktorého sa zúčastní päťčlenná delegácia modelových europoslancov zo stredných škôl Slovenska. MEP simuluje zasadnutia skutočného Európskeho parlamentu zasadnutiami vo výboroch, ktorých témy vychádzajú z aktuálnych ekonomických, politických a sociálnych problémov Európy. V projekte sa žiaci učia umeniu kompromisu, poznávajú a učia sa rešpektovať iné kultúry, rozdielne názory a prístupy k riešeniam spoločných problémov Európy, argumentujú naštudovanými faktmi o konkrétnych členských krajinách Európskej únie, ktoré v MEP zastupujú na základe predchádzajúceho losovania. Hlavným organizátorom je Metodicko-pedagogické centrum Bratislavského kraja v Bratislave, Ševčenkova 11, organizátormi jednotlivých regionálnych zasadnutí sú príslušné metodicko-pedagogické centrá v SR a základnej príprave žiakov sa venujú stredoškolskí učitelia - školskí koordinátori na jednotlivých školách. Projekt je zverejnený na internetovej stránke MŠ SR, www.minedu.sk.
31. Odporúča sa stredným školám zapojiť sa do 20. ročníka súťaže Európskej únie pre mladých vedcov (European Union Contest for Young Scientists – EUCYS), ktorý je každoročne vyhlasovaný Európskou komisiou - Direktoriátom pre výskum. Slovenská republika je členom súťaže od roku 1999. Organizátorom Slovenského národného kola EUCYS je Občianske združenie Mladí vedci Slovenska, Saratovská 26/A-218, 841 02 Bratislava. Súťaž je určená nadaným študentom vo veku od 14 do 21 rokov (podmienkou je, aby boli žiakmi stredných škôl), ktorí vypracujú inovatívny a tvorivý odborný - výskumný alebo technický projekt. Môže to byť experiment, spracované výsledky z pozorovaní v prírode, vývoj novej učebnej pomôcky, nového technického zariadenia (alebo vylepšenie existujúceho zariadenia), nový software a pod. Odborné výskumné projekty môžu študenti spracovať ako jednotlivci alebo ako tím dvoch až troch autorov. Na európske finále je možné nominovať len tie projekty, ktoré vyhrali národné kolo súťaže. Súťažné odborné výskumné projekty študenti spracovávajú v priebehu školského roku a do súťaže prihlasujú vo februári 2008. OZ Mladí vedci Slovenska v priebehu roka realizuje množstvo podporných aktivít pre študentov, ktorí pracujú na svojich odborných projektoch. Sú to rôzne letné školy vedy, víkendové semináre zamerané na problematiku základov metodológie vedy a pod. Celoročne na web stránke súťaže – www.eucontest.sk funguje systém E-KONZULTÁCII, v rámci ktorého odborníci z univerzít a vedeckých pracovísk poradia študentom pri riešení odborných problémov, s ktorými sa stretnú pri tvorbe svojich projektov. Súťažné projekty na národnej ako aj na európskej úrovni sú posudzované uznávanými vedcami. Autori najlepších projektov sú ocenení zaujímavými finančnými a vecnými cenami (na európskom finále Európska komisia ocení deväť najlepších projektov celkovou sumou 28.500,- EUR). Okrem finančných ocenení sú autori najlepších projektov ocenení formou udelenia krátkodobých stáží na popredných európskych vedecko-výskumných pracoviskách.

32. Odporúča sa spolupracovať s verejnými knižnicami, rodičovskou a odbornou verejnosťou pri organizovaní podujatí k 3. ročníku Súťaže o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc (22. októbra 2007).
33. UNICEF Slovensko realizuje už 8. ročník projektu „Škola priateľská deťom“. Projekt je určený pre vekovú kategóriu 10 – 16 rokov. Venuje sa najmä právam dieťaťa, ale i ďalším témam z oblasti rozvojového vzdelávania. Školy sa môžu ďalej zapojiť do predaja vianočných pohľadníc, z výťažku ktorého až 40% zostáva školám, ako i kampane Týždeň modrého gombíka. Projekt je odporúčaný MŠ SR ako vhodný doplnok ľudskoprávnej problematiky na školách. Informácie o projekte na stránke www.unicef.sk.
34. Slovenský Červený kríž (ďalej len „SČK“) organizuje tieto pravidelné súťaže:
  - a) územné kolá súťaží Hliadky mladých zdravotníkov I a Hliadky mladých zdravotníkov II, ktoré sa uskutočnia v termíne do 26. mája, resp. termín určia riaditelia Sekretariátov územných spolkov SČK, krajské kolá sa uskutočnia do 2. júna 2007 a celoslovenské kolo 9 júna 2007,
  - b) územné kolá súťaží družstiev prvej pomoci mládeže, ktoré sa uskutočnia v termíne do 2. júna 2007, resp. termín určia riaditelia Sekretariátov územných spolkov SČK, krajské kolá sa uskutočnia do 9. júna 2007 a celoslovenské kolo 16. júna 2007,
  - c) Memoriál MUDr. Harineka, ktorý sa uskutoční 23. júna 2007, organizátorom súťaže bude Územný spolk SČK Trenčín,
  - d) európsku súťaž FACE 2007, ktorá sa uskutoční 5. až 8. júla 2007, organizátorom súťaže bude Írsky Červený kríž.

1.5 Informácie k výchovno-vzdelávacím aktivitám škôl a školských zariadení

1. Informácie k výchovno-vzdelávaciemu procesu v školách a školských zariadeniach sú aktuálne zverejňované na internetových stránkach. Odporúčame sledovať oficiálne stránky ministerstva školstva, jeho priamoriadených organizácii, krajských školských úradov, ako aj ďalších inštitúcií, ktoré sa podieľajú na výchove a vzdelávaní.
2. Vo výchovno-vzdelávacom procese škôl a školských zariadení ďalej využívať výstupné materiály projektov PHARE (dostupné na stránkach MŠ SR a na www.rocepo.sk):
  - a) SR 9905.02 – program Tolerancie k menšinám – Zvýšenie úrovne vyučovania a učenia sa jazykov na školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín a zriadenie Vzdelávacieho, informačného, dokumentačného poradenského a konzultačného centra pre Rómov,
  - b) SK 0002.01 – Zlepšenie podmienok pre sebarealizáciu Rómov vo vzdelávacom procese,
  - c) SR 0103.01 – Podpora rómskej menšiny v oblasti vzdelávania,
  - d) 2002/000.610.03 – Ďalšia integrácia rómskych detí v oblasti vzdelávania a zlepšenie životných podmienok,
  - e) 2003-004-995-01-05 – Podpora integrovaného vzdelávania Rómov.
3. Vo vybraných základných školách a gymnáziách pokračovať v realizácii projektov, ktorých gestorom je Štátny pedagogický ústav:

- a) Experimentálna verifikácia efektívnosti kurikula rómskeho jazyka a literatúry v základných a stredných školách,
  - b) Experimentálna verifikácia efektívnosti kurikula predmetu rómske reálie v základných a stredných školách.
4. Základným a stredným školám sa odporúča, aby ku dňu Dňa eura - 24. septembra 2008 (100 dní pred zavedením spoločnej meny EU na Slovensku) zorganizovali pre žiakov projekty, podujatia alebo súťaže s témou eura.
  5. Štátny inštitút odborného vzdelávania vydáva Informačný bulletin, určený pre stredné odborné školy a stredné odborné učilištia. Bulletin vychádza i v elektronickej forme na internetových stránkach www.siov.sk.
  6. Štátny inštitút odborného vzdelávania pri príležitosti 30. ročníka Stredoškolskej odbornej činnosti aktualizoval 4. vydanie Metodickkej publikácie Stredoškolskej odbornej činnosti určenej žiakom, metodikom, učiteľom stredných škôl, zamestnancom centier voľného času a iným.
  7. Odporúča sa riaditeľom škôl vytvárať priaznivé prostredie na implementáciu inovačných pedagogických metód s využitím informačných a komunikačných technológií. Odporúča sa využiť ponuky školských výpočtových stredísk a metodicko-pedagogických centier na vyškoľenie učiteľov a pedagogických zamestnancov na použitie počítačov pre svoju prácu a vo vyučovaní.
  8. Odporúča sa školám a školským zariadeniam
    - a) na rozvíjanie vzťahu k prírode, jej ochrane, k zdraviu a k všetkým žijúcim organizmom využívať alternatívne možnosti (napr. projektové vyučovanie, terénne projekty, terénne práce) a zabezpečiť efektívnu spoluprácu s environmentálnymi centrami a strediskami na skvalitnenie environmentálnej výchovy a výchovy smerom k osvojovaniu si princípov trvalo udržateľného rozvoja,
    - b) využívať výstupné edukačné a metodické materiály (napr. pracovné listy, videonahrávky) a programy v oblasti environmentálnej výchovy na všetkých stupňoch škôl vrátane materských zo schválených projektov MŠ SR.
  9. Pri vzdelávaní detí cudzincov sa odporúča postupovať podľa experimentálne overenej a schválenej pedagogickej dokumentácie - Učebný plán pre základný a rozširujúci jazykový kurz štátneho jazyka pre deti cudzincov, Učebné osnovy pre základný a rozširujúci jazykový kurz štátneho jazyka pre deti cudzincov a Metodické odporúčania na vyučovanie slovenského jazyka v základnom a rozširujúcom kurze štátneho jazyka pre deti cudzincov.
  10. V zmysle Listiny ľudských práv a Dohovoru o právach dieťaťa eliminovať problémy segregácie rómskych detí a žiakov v školách a školských zariadeniach, vytvárať vhodné podmienky pre ich vzdelávanie v triedach s ostatnou populáciou.
  11. V zmysle Dohovoru o právach dieťaťa školy a školské zariadenia sú povinné:
    - a) podporovať a umožňovať rešpektovanie názorov detí (žiakov) a ich účasti vo všetkých oblastiach, ktoré sa ich v rámci školy a školského zariadenia dotýkajú,

- b) sprístupňovať všetkým deťom (žiakom) informácie a poradenskú službu v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy na povolanie,
  - c) prijímať také opatrenia na zabezpečenie disciplíny v škole, ktoré sú zlučiteľné s ľudskou dôstojnosťou dieťaťa (žiaka).
12. V predmete náuka o spoločnosti (občianska náuka) skvalitniť výučbu ekonomických tém a venovať pozornosť uplatňovaniu tolerancie, ľudským právam, spolupráci s európskymi národmi a zvyšovaniu národného povedomia.
13. V záujme efektívneho osvojovania slovenského jazyka v základných a stredných školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín a s vyučovaním jazyka národnostných menšín dôsledne deliť triedy na skupiny na hodinách slovenského jazyka a slovenskej literatúry.
14. Školy a školské zariadenia si môžu vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie objednať vzdelávacie prednášky psychológov na tému práce s deťmi minoritných skupín (deti so zdravotným postihnutím, deti s intelektovým nadaním, sociálne znevýhodnené deti a pod.).
15. V rámci prevencie obchodovania s dievčatami uskutočňovať besedy dievčat s vyškolenými psychológmi pedagogicko-psychologických poradní v spolupráci s Medzinárodnou organizáciou pre migráciu.
16. V záujme zlepšenia školskej úspešnosti a dochádzky žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia v základných školách sa odporúča zamestnávať zástupcu komunity v profesii asistenta učiteľa.
17. Vo vyučovacom procese a v mimoškolskej činnosti sa odporúča realizovať aktivity pri príležitosti Medzinárodného dňa mieru (21. september) a Pamätného dňa holokaustu (9. september).
18. Do plánov práce škôl a školských zariadení a do tematických plánov pre jednotlivé predmety zapracovať úlohy súvisiace s výchovou v duchu humanizmu a so vzdelávaním v oblasti ľudských práv, práv dieťaťa, predchádzania všetkých foriem diskriminácie, xenofóbie, intolerancie a rasizmu. Spolupracovať pritom s mimovládnyimi organizáciami a umožniť pedagógom systematické ďalšie vzdelávanie v súlade s:
- a) Národným plánom výchovy k ľudským právam na roky 2005–2014 (www.minedu.sk),
  - b) Národným akčným plánom pre deti (uznesenie vlády SR č. 837/2002),
  - c) Akčným plánom predchádzania všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie na obdobie rokov 2006-2008 (uznesenie vlády SR č. 287/2006).
19. V zmysle Národného plánu výchovy k ľudským právam na roky 2005-2014 sa odporúča zriaďovateľom škôl a školských zariadení a ich riaditeľom:
- a) naďalej uskutočňovať Olympiádu ľudských práv ako celoštátnu súťaž žiakov stredných škôl zacielenú na problematiku ľudských práv,
  - b) výchovu k ľudským právam v triede a škole usmerňovať tak, aby sa stala integrálnou súčasťou celoživotného procesu podpory a ochrany ľudských práv, aby podporila

- hodnotu človeka ako ľudského jedinca a rozvoj medziľudských vzťahov v demokratickej spoločnosti,
- c) vzhľadom na potrebu plánovania procesu výchovy k ľudským právam a ich ochranu a implementáciu tejto problematiky zabezpečiť efektívnu spoluprácu školy, rodičov, mimovládnych organizácií a širokej miestnej komunity,
  - d) rozvinúť osobné a sociálne kompetencie žiakov potrebné k reálnemu uplatňovaniu ľudských práv podľa „Osnov základných poznatkov, zručností a želaných postojov a hodnôt v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam pre základné a stredné školy“ (schválené Odbornou komisiou Štátneho pedagogického ústavu pre ľudské práva), zúčastňovať sa seminárov zameraných na výchovu žiakov k rešpektovaniu ľudských práv,
  - e) zapájať žiakov do aktivít v oblasti výchovy k ľudským právam v mimovyučovacom čase organizovaním besied, súťaží, stretnutí, tematických výstav, návštev divadelných predstavení s tematikou ľudských práv,
  - f) vytvoriť podmienky na zabezpečenie ďalšieho vzdelávania k získaniu multietnických a multikultúrnych kompetencií učiteľov,
  - g) vytvárať priaznivé multikultúrne prostredie na školách (prostredníctvom chápaného a kritického spôsobu štúdia jednotlivých kultúr napomôcť žiakom a študentom porozumieť iným kultúram),
  - h) pripraviť a realizovať osvetovú činnosť, aktivity, prednášky, besedy, zamerané na zvýšenie informovanosti žiakov a študentov škôl v spolupráci s mimovládnyimi organizáciami a inými inštitúciami smerom k migrantom,
  - i) podporovať a rozvíjať medzinárodnú spoluprácu škôl a školských zariadení, ich žiakov a študentov.
20. V zmysle Dohovoru o právach dieťaťa sú školy a školské zariadenia povinné zabezpečovať priebežné sledovanie a aktívnu ochranu detí pred nežiaducimi javmi ako sú záškoláctvo, agresívne prejavy, násilie, šikanovanie, fyzické alebo psychické týranie, delikvencia, zneužívanie návykových látok, sexuálne zneužívanie a pod.
21. Princíp včasnej prevencie sa odporúča realizovať priebežným monitorovaním správania detí a jeho zmien, priebežným hodnotením atmosféry v triedach a v školách, ako aj zabezpečovaním opatrení na zvyšovanie pocitu bezpečia a tvorivej atmosféry, podporujúcej učenie a kooperáciu v spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradňou.
22. V prípadoch oprávneného podozrenia z ohrozenia mravného vývinu detí a žiakov je riaditeľ školy, resp. školského zariadenia povinný bezodkladne riešiť problém v súčinnosti s vedením školy. Odporúča sa zavádzať preventívne opatrenia a riešiť vzniknuté problémy aj v spolupráci so školským psychológom, centrom výchovnej a psychologickkej prevencie, príp. pedagogicko-psychologickou poradňou. V prípadoch nedodržania školou prijatých opatrení na ochranu detí zo strany žiaka, resp. jeho zákonného zástupcu sa odporúča, aby riaditeľ prekonzultoval ďalšie možné nápravné opatrenia s odborníkmi z regionálneho zariadenia výchovnej prevencie, prípadne z regionálneho poradenského zariadenia, podľa potreby aj s príslušným pediatrom, sociálnym kurátorom, či policajtom.
23. V súlade s článkom 28 Dohovoru o právach dieťaťa sa odporúča prijímať účinné opatrenia na povzbudenie pravidelnej školskej dochádzky a na obmedzenie počtu tých, ktorí školskú dochádzku neukončia.

24. Riaditelia škôl a školských zariadení vymedzia v školskom poriadku opatrenia proti šíreniu legálnych (tabak a alkohol) a nelegálnych drog v školskom prostredí. O týchto opatreniach pedagógovia oboznámia rodičov žiakov školy. Vedenie školy a učiteľ - koordinátor prevencie priebežne informujú rodičov o preventívnych aktivitách školy a možnostiach pomoci ohrozeným deťom.
25. Odporúča sa ustanoviť v školách funkciu učiteľa - koordinátora prevencie (drogových závislostí a iných sociálno-patologických javov), ktorého úlohou bude v spolupráci s vedením školy navrhovať a koordinovať preventívne opatrenia školy, príp. realizovať preventívny program školy. Odporúča sa zohľadniť aj finančne náročnosť práce učiteľa – koordinátora prevencie.
26. V rámci plnenia Národného programu boja proti drogám sa odporúča zlepšiť preventívne opatrenia školy a zefektívniť realizáciu preventívnych školských programov tak, aby sa realizovali len odborne garantované preventívne opatrenia a programy. Prevenciu drogových závislostí realizovať aj ako integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu.
27. V rámci Rozpracovania Národného programu prevencie HIV/AIDS na podmienky rezortu školstva na roky 2004 – 2007 sa odporúča zamerať sa na prevenciu rizikového správania sa v rámci dospievania. Realizovať prevenciu HIV/AIDS v súlade so schválenými učebnými osnovami, pravidelne uskutočňovať besedy s psychológom, resp. lekárom, vyhlásovať aktivity k Svetovému dňu boja proti HIV/AIDS.
28. V súlade s odporúčaním Rady Európy č.16/ 2001 o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním sa odporúča uskutočňovať primerané opatrenia na ochranu a prevenciu pred sexuálnym zneužívaním v materských, základných a stredných školách.
29. V zmysle úloh vyplývajúcich pre rezort školstva zo Stratégie prevencie kriminality sa odporúča realizovať projekty a aktivity, ktoré sú zamerané na prevenciu a elimináciu rizikového správania. Dôraz klásť na výchovu k právnemu vedomiu, demokracii, mravným hodnotám a prosociálnemu cíteniu.
30. V súlade s Metodickým usmernením č.7/2006-R k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských zariadeniach prijať a realizovať opatrenia na predchádzanie a zamedzenie šikanovania, realizovať opatrenia na zvýšenie pocitu bezpečnosti u žiakov a rodičov.
31. Riaditeľom škôl sa odporúča klásť zvýšený dôraz na vytváranie pozitívnej sociálnej klímy v škole prostredníctvom edukačných programov ako prevencie násilia v školách, pričom je možné využiť metódy tvorivo-humanistickej výchovy. Odporúča sa využívať skúsenosti a metodické materiály škôl a vzdelávacích inštitúcií, ktoré realizujú experimentálne overené inovačné edukačné programy s orientáciou na individuálny prístup k dieťaťu (ako sú Integrované tematické vyučovanie, autorský projekt Tatranskej alternatívnej školy, Inovačný program s rozšíreným vyučovaním regionálnej výchovy a ľudovej kultúry a ďalšie – vytvorené metodiky pre základné školy. Bližšie informácie bagalova@statpedu.sk).
32. Odporúča sa podieľať sa na plnení úloh vyplývajúcich z Národného programu podpory zdravia a Národného programu duševného zdravia. Odporúča sa spolupráca so Slovenským

Červeným krížom, Ligou proti rakovine a regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva. Odporúča sa vyhlasovať aktivity k Svetovému dňu výživy, Týždňu zdravia, Svetovému dňu duševného zdravia, Týždňu boja proti stresu, Svetovému dňu nefajčenia, Európskemu týždňu boja proti drogám, Svetovému dňu prevencie HIV/AIDS, Európskemu týždňu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a pod.

33. V súlade s rezolúciou Európskej rady č. 5418/2002 o prevencii pred toxikomániou v rámci školských programov sa odporúča posilňovať zdravý životný štýl žiakov a realizovať programy podpory zdravia vo všetkých školách a školských zariadeniach.
34. Pri realizácii preventívno – výchovných programov sa odporúča spolupracovať odbornými zamestnancami centier výchovnej a psychologickkej prevencie pri pedagogicko-psychologických poradniach tak, aby školské preventívne programy mali primeranú odbornú garanciu.
35. Dôsledne dodržiavať nariadenie vlády SR č. 362/2006 o podrobnostiach a požiadavkách na výchovné a výchovno-vzdelávacie zariadenie pre deti a mladistvých s dôrazom na priestorové usporiadanie, funkčné členenie a vybavenie výchovných a výchovno-vzdelávacích zariadení pre deti a mladistvých.
36. Na základe uznesenia vlády SR z 8. novembra 2006 č. 932 k správe o realizácii Národného programu rozvoja životných podmienok občanov so zdravotným postihnutím vo všetkých oblastiach života za rok 2005 vrátane opatrení na roky 2006 – 2007 na všetkých úrovniach plniť opatrenia tohto programu, ktoré sa dotýkajú výchovy a vzdelávania detí a žiakov so zdravotným postihnutím.
37. Pri výchove a vzdelávaní žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami či už v základných a stredných školách alebo v špeciálnych triedach v nich alebo v špeciálnych školách odporúča MŠ SR využívať odborný časopis pre komplexnú rehabilitáciu ľudí s postihnutím „EFETA“, ktorý je vydávaný Spoločnosťou pre špeciálnu a liečebnú výchovu v SR s finančným príspevkom MŠ SR.
38. Naďalej pokračovať v debarierizácii všetkých škôl, predovšetkým tých, ktoré navštevujú žiaci so zdravotným postihnutím, najmä s obmedzenou schopnosťou pohybu.
39. V súlade so zákonom č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej a v súlade so Smernicou MŠ SR č. 8/2006-R z 20. apríla 2006 o činnosti školských knižníc, s Modelom školskej knižnice, Manifestom UNESCO/IFLA o školských knižniciach a Smernicami UNESCO/IFLA o školských knižniciach aktívne podporovať a budovať školskú knižnicu ako odborné, študijné, informačné, internetové a čitateľské centrum najmä pre žiakov, pedagogických zamestnancov a nepedagogických zamestnancov školy.
40. V rámci výchovno-vzdelávacieho procesu sa odporúča efektívne využívať služby školských knižníc, podujatia verejných knižníc a mimovládnych organizácií a vytvárať podmienky na realizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu a mimovyučovacích aktivít v školskej aj verejnej knižnici. V školskej knižnici sa odporúča podľa možností uskutočňovať vyučovacie hodiny a vzdelávacie aktivity i pre širšiu verejnosť.

41. Implementovať prvky čitateľskej a informačnej výchovy do časovo-tematických plánov všetkých vyučovacích predmetov. Na I. stupni ZŠ posilňovať predovšetkým čitateľskú gramotnosť. V rámci vzdelávania využívať podujatia verejných knižníc a mimovládnych organizácií. Na II. stupni ZŠ vytvárať podmienky na osvojenie si metód individuálneho štúdia a využívania rôznych zdrojov informácií v príprave na vyučovanie. Vytvárať podmienky na realizáciu vyučovania a voľnočasových aktivít v školskej knižnici, účasti na otvorených hodinách organizovaných verejnými knižnicami.

1.6 Poskytovanie informácií

1. V záujme presnej evidencie a skvalitňovania vedenia Registra škôl a vydávania publikácií MŠ SR všetci zriaďovatelia priebežne hlásia zmeny v obsadení funkcií riaditeľov, zástupcov riaditeľov, telefónne čísla, ako aj e-mailové adresy na príslušný krajský školský úrad, resp. na Ústav informácií a prognóz školstva, Staré grunty 52, 842 44 Bratislava IV.
2. Žiadosť o zmenu názvu, adresy školy alebo školského zariadenia, zoznamu študijných a učebných odborov a ich zameraní, dátumu začatia činnosti školy alebo školského zariadenia, formy štúdia, výchovného a vyučovacieho jazyka, po zapožičaní čestného názvu škole alebo školskému zariadeniu môže Ústav informácií a prognóz školstva akceptovať iba na základe rozhodnutia vydaného MŠ SR pri dodržaní §15 - §18 a §21 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 596/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov“).
3. Návrhy na zaradenie do siete a zmenu v sieti uskutočňované v zmysle ustanovenia § 16 a § 18 zákona č. 596/2003 Z. z. je potrebné predkladať tak, ako je to uvedené v § 16 ods. 1 a v § 18 ods. 2 citovaného zákona a dodržiavať termín predkladania návrhov do 30. júna kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom má byť škola, školské zariadenie, stredisko praktického vyučovania alebo pracovisko praktického vyučovania zriadené alebo sa má zmena v sieti vykonať. Tento termín sa nevzťahuje na zmenu v sieti podľa § 15 ods. 4 písm. b.
4. Odporúča sa riaditeľom škôl a školských zariadení, zriaďovateľom a širokej pedagogickej a laickej verejnosti vo väčšej miere uplatňovať možnosti obracať sa na odborných zamestnancov krajských školských úradov v oblasti poskytovania informácií v oblasti výchovy a vzdelávania, najmä v oblasti výchovy a vzdelávania a integrácie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.
5. Odporúča sa školám a školským zariadeniam efektívnejšie spolupracovať s odbornými zamestnancami obecných školských úradov vo veciach odborných činností a poradenstva výchovno-vyučovacieho procesu.
6. Školy a organizácie za účelom zaistenia spoľahlivej elektronickej komunikácie nahlasujú zmeny e-mailových adries a poskytovateľov internetu na príslušné školské výpočtové stredisko.

7. Súčasťou informačného systému rezortu školstva sú informácie, ktoré krajské školské úrady, zriaďovatelia, školy a školské zariadenia poskytujú v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti školstva. Informácie týkajúce sa uvedených oblastí sú zbierané a poskytované pomocou internetu na adrese www.vykazy.sk: Zber údajov pre normatívne financovanie, Vzdelávacie poukazy, Výkaz Škôl(MŠ SR)1-04, Výkaz k správe o hospodárení.

2 ŠKOLY A ŠKOLSKÉ ZARIADENIA

2.1 Všeobecné pokyny

1. Informácie o učebných osnovách, učebných plánoch a vzdelávacích štandardoch sú uverejnené na internetových stránkach www.statpedu.sk a www.siov.sk.
2. Povinne voliteľné predmety náboženská výchova a etická výchova sa na školách neklasifikujú, na vysvedčení a v príslušných dokumentoch sa uvedie „absolvoval(a)“.
3. Riaditelia cirkevných škôl po prerokovaní s pedagogickou radou môžu rozhodnúť o klasifikovaní predmetu náboženstvo.
4. Predbežné zisťovanie záujmu o vyučovanie povinne voliteľného predmetu náboženská výchova alebo etická výchova na nasledujúci školský rok zabezpečí škola na základe písomného oznámenia zákonného zástupcu žiaka do 15 rokov veku. Počty žiakov v jednotlivých ročníkoch nahlási riaditeľ školy najneskôr do 15. júna zriaďovateľovi školy.
5. Na vyučovanie povinne voliteľného predmetu náboženská výchova alebo etická výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny nie väčšie ako 23 žiakov. Ak by mal počet žiakov v jednej skupine na vyučovanie náboženskej výchovy alebo etickej výchovy klesnúť pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov.
6. Riaditeľ školy v prípade, že počet žiakov je menší ako stanovuje norma, povolí vyučovanie náboženskej výchovy ako povinne voliteľného predmetu na základe žiadosti cirkvi alebo náboženskej spoločnosti v čase vyučovania náboženskej výchovy inej cirkvi, etickej výchovy alebo v čase po ukončení vyučovania ostatných predmetov.
7. Počas školského roka nemôže žiak prechádzať z povinne voliteľného predmetu náboženská výchova na povinne voliteľný predmet etická výchova a opačne. Žiaci, ktorí navštevujú náboženskú výchovu si môžu etickú výchovu vybrať ako nepovinný predmet a opačne.
8. Vzhľadom na zhoršujúcu sa kvalitu ponuky kultúrnych vystúpení v školách sa odporúča navštevovať výchovné koncerty pre školy odporúčené akreditačnou komisiou. Zoznam výchovných koncertov pre školy s ponukou zasiela Hudobné centrum, Michalská 10, 815 36 Bratislava 1, vychkon@hc.sk, www.hc.sk.
9. V rámci zlepšovania kvality výučby výtvarnej výchovy na základných školách sa odporúča spolupracovať so vzdelávacími oddeleniami galérií v rámci projektu BLIŽŠIE K MÚZEU a navštevovať galérie výtvarného umenia v rámci pôsobiska školy.

10. V zmysle Akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov SR III vo vyučovacom procese posilniť zvýšenie informovanosti o potrebe konzumácie zdravotne neškodnej pitnej vody.
11. V školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín na hodinách materinského jazyka a slovenského jazyka venovať zvýšenú pozornosť počúvaniu a čítaniu s porozumením.
12. V školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín s cieľom skvalitniť vyučovanie slovenského a materinského jazyka sa odporúča využívať detské časopisy.
13. Zabezpečiť poskytnutie informácie rodičom o možnostiach voľby školy s vyučovacím jazykom národnostných menšín alebo s vyučovaním predmetu materinský jazyk a literatúra národnostnej menšiny.
14. V rámci skvalitnenia kariérového poradenstva rozšíriť informovanosť o výbere odborov, plánoch regionálneho rozvoja a možnostiach uplatnenia sa v povolaniach. Posilniť spoluprácu výchovný poradca – pedagogicko-psychologická poradňa – rodič – žiak.
15. Za účelom zabezpečenia dodržiavania hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami aplikovať princípy predbežnej a priebežnej finančnej kontroly do praxe v škole (školskom zariadení).
16. V súvislosti s vytvorením, zachovaním a rozvíjaním systému finančného riadenia vypracovať vnútorné postupy na vykonávanie predbežnej a priebežnej finančnej kontroly.
17. Za účelom zlepšenia finančného riadenia priebežne aktualizovať interné riadiace akty v súlade s platnými právnymi predpismi, resp. navrhovať nové právne akty riadenia, prípadne upravovať existujúce smerom ku skvalitňovaniu finančného riadenia a kontroly.
18. Pri predkladaní návrhov na experimentálne overovanie, samotnej realizácii experimentálneho overovania, predkladaní priebežného hodnotenia a záverečného vyhodnotenia experimentálneho overovania sa postupuje v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 376/2005 Z. z., ktorou sa upravujú podrobnosti o podmienkach a pravidlách experimentálneho overovania cieľov, obsahu, metód, organizácie a riadenia výkonu výchovno-vzdelávacieho procesu v školách a v školských zariadeniach.
19. Odporúča sa riaditeľom škôl, ktorí majú žiakov ubytovaných v domovoch mládeže pre viacero škôl, udeľovať dni voľna (riaditeľské voľná) po konzultácii s riaditeľom domova mládeže, kde majú ubytovaných žiakov z dôvodu zabezpečenia prevádzky domova mládeže v čase udelenia riaditeľského voľna.
20. Na základných a stredných školách nadväzovať na dosiahnutú úroveň čitateľskej a informačnej gramotnosti. Umožniť žiakom prístup ku všetkým informačným zdrojom. Postupne rozvíjať schopnosti žiakov vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy individuálneho štúdia, samostatnej práce s informáciami a prezentovania informácií. V obsahu a metódach vyučovania všetkých predmetov podporovať tie, ktoré vytvárajú u žiakov schopnosti a návyky samostatne vyhľadávať nové poznatky z existujúcich zdrojov, včleňovať ich do svojho poznatkového

fondu a následne ich využívať pri celoživotnom vzdelávaní. Proklamovať koncept individuálnej slobody a prístupu k informáciám ako základu pre efektívne a zodpovedné občianstvo a účasť na demokracii.

21. Odporúča sa pri preberaní témy holokaustu vo vyučovaní spolupracovať s Dokumentačným strediskom holokaustu, Kozia 21, 814 47 Bratislava, www.holokaust.sk.
22. Na vyučovaní informatiky/informatickej výchovy ako povinného, voliteľného a nepovinného predmetu v základných školách a v stredných školách sa odporúča deliť žiakov na skupiny, ktoré sa naplňajú do maximálneho počtu 12 žiakov. Minimálny počet žiakov v skupine je 6 žiakov, každý žiak pracuje pri jednom počítači.
23. Odporúča sa využívať doplnkový učebný a tréningový text „Vieme, že“ a jeho realizáciu v školskej praxi autorov M. Zelina, M. Lenárt vydaný oddelením prevencie kancelárie prezidenta Policajného zboru ako možný účinný preventívny prostriedok a tiež programy Cesta, Poznaj sám seba, Ako zmeniť seba.
24. Odporúča sa postupná realizácia plnenia požiadaviek vyplývajúcich z nariadenia vlády SR č. 362/2006 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na výchovné a výchovno-vzdelávacie zariadenia pre deti a mladistvých.
25. Odporúča sa pravidelne sledovať internetovú stránku MŠ SR, na ktorej budú priebežne zverejňované výzvy na podávanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok v rámci Operačného programu Vzdelávanie, financovaného z Európskeho sociálneho fondu. Viac informácií nájdete v prílohe č. 3.

2.1.1 Školská integrácia žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

1. V Návrhu na prijatie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do špeciálnej školy, do špeciálnej materskej školy, do materskej školy, do základnej školy a do strednej školy (na individuálnu integráciu, do špeciálnej triedy), ktorý bol MŠ SR schválený 1. marca 2006 (ŠEVT 49 282 0), sú dôsledne vyplnené časti D₁, D₂ a D₃ podľa príslušných pokynov nevyhnutným podkladom pre správne začlenenie dieťaťa, žiaka do príslušnej kategórie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a pre zvolenie správnych foriem a metód pre ich výchovu a vzdelávanie. V prípade nedostatočného vyplnenia uvedených častí formulára je potrebné príslušné informácie dodatočne vyžiadať.
2. Žiak, ktorý je žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami podľa § 3 ods. 2 zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov na základe diagnózy, určenej poradenským zariadením, je vzdelávaný takou formou školskej integrácie, o ktorú písomne požiada jeho zákonný zástupca, aj keď nie je v zhode s vyjadrením poradenského zariadenia. Pri výkone rodičovských práv sú však rodičia podľa § 28 ods. 1 písm. a) a 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov povinní chrániť záujmy dieťaťa tak, aby mu zabezpečili všestranný rozvoj. Nerešpektovaním odborných odporúčaní pre voľbu formy vzdelávania ich dieťaťa sa môžu dostať do rozporu s uvedeným ustanovením zákona o rodine.

3. Ustanovenia § 32b zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov, okrem odsekov 4, 5 a 8, sa vzťahujú na obidve formy školskej integrácie ustanovené v § 32a ods. 2 písm. a) a b).
4. Ak sa v priebehu školského roka prejaví, že výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorého individuálny výchovno-vzdelávací program zahŕňa aj úpravu učebných osnov niektorého vyučovacieho predmetu (§ 32b ods. 5 zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov) nie sú uspokojivé a žiak nespĺňa potrebné kritériá na jeho súhrnné hodnotenie lepším klasifikačným stupňom ako nedostatočný, je potrebné neodkladne prehodnotiť a upraviť obsah, resp. formu jeho vzdelávania. Pri uplatnení § 32b ods. 7 citovaného zákona takýto žiak nemá opakovať ročník z tých vyučovacích predmetov, v ktorých má na jeho úspešnosť vplyv jeho diagnóza.
5. Obsah bodu č. 8 v Čl. 3 Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov s vývinovými poruchami učenia v základných a stredných školách schválených MŠ SR pod č. CD-2004-12003/23597-1:095 vyjadruje, že text doložky uvedený na vysvedčení žiaka sa uvedie aj do triedneho výkazu. Nevyklučuje sa tým možnosť do časti „Poznámky“ v triednom výkaze zaznamenať aj ďalšie skutočnosti týkajúce sa žiaka.
6. Individuálny vzdelávací plán žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami pre jednotlivé vyučovacie predmety uplatňovaný v minulosti, je t. č. podľa § 32b, ods. 5 a 7 zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov úpravou učebných osnov určitého vyučovacieho predmetu alebo predmetov a je súčasťou individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu žiaka. Pri hodnotení a klasifikácii prospechu a správania žiaka s individuálnym výchovno-vzdelávacím programom sa prihliadanie na možnosti, vyplývajúce z jeho diagnózy podľa § 32b, ods. 7 citovaného zákona, v doložke na vysvedčení sa uvedie napr.: „Žiak postupoval podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu“.
7. Text v doložke vysvedčenia (podľa bodu č. 6 týchto POP) sa zaznamenáva aj žiakom, ktorí majú potvrdenú diagnózu vývinových porúch učenia alebo správania, teda sú žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí majú byť v individuálnej integrácii, ak nie sú v špeciálnej triede. Vzory textu doložiek podľa bodu č. 7 Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov s vývinovými poruchami učenia v ZŠ a SŠ č. CD-2004-12003/23597-1:095 zo dňa 31. augusta 2004 sa v dôsledku ich neaktuálnosti už neuplatňujú, tak ako sa to uvádza v pokynoch k vyplňaniu formuláru Návrhu na prijatie žiaka so ŠVVP do špeciálnej školy, do špeciálnej materskej školy, do materskej školy, do základnej školy a do strednej školy (na individuálnu integráciu, do špeciálnej triedy) zo dňa 1. marca 2006.
8. Žiak, ktorý nemá vyjadrenie z poradenského zariadenia s potvrdenou (resp. uzavretou) diagnózou, na základe ktorého by patril do kategórie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami podľa § 3 ods. 2 zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov, sa hodnotí a klasifikuje podľa Čl. 1, bod 8 Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základných škôl (MŠaV SR č. 2489/1994-211 s platnosťou od 1. 9.1994), ktorý znie: „Pri priebežnom hodnotení učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť.“ a podľa Čl. 2, bod 3: „Učiteľ oznamuje

žiakovi výsledok každej klasifikácie a hodnotenia a poukazuje na klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov“.

9. Vzdelávanie žiakov s mentálnym postihnutím integrovanou formou v podmienkach bežnej triedy základnej školy sa z odborného hľadiska neodporúča, ak nie je špeciálnym pedagógom zabezpečený odborný prístup a dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich problematiku integrácie. Zákonný zástupca žiaka s postihnutím má právo pre svoje dieťa zvoliť formu vzdelávania. Zároveň platí zásada, že dieťa s postihnutím má právo byť vzdelávané podľa svojich schopností.
10. Žiaci v hraničnom pásme mentálnej retardácie nie sú žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v zmysle ods. 2 § 3 školského zákona. Nemôžu byť zaradovaní do špeciálnych škôl alebo tried pre mentálne postihnutých žiakov ani byť v tomto zmysle individuálne integrovaní. Podľa smernice č. 11/2006-R z 25. mája 2006, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Ministerstva školstva Slovenskej socialistickej republiky z 5. júla 1985 č. 7496/1985 – 20 o základnej škole v znení smernice Ministerstva školstva, mládeže a telesnej výchovy Slovenskej socialistickej republiky z 28. augusta 1989 č. 8119/1989 – 20 a smernice Ministerstva školstva Slovenskej republiky z 13. júla 2000 č. 1074/2000-41 je možné týchto žiakov vzdelávať v špecializovaných triedach základných škôl.
11. V školách, ktoré formou individuálnej integrácie vzdelávajú žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, sa odporúča vytvárať pracovné miesta školských špeciálnych pedagógov.
12. Pri vypracúvaní individuálnych výchovno-vzdelávacích programov pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami spolupracovať s detskými integračnými centrami, so špeciálnopedagogickými poradňami a využívať služby, ktoré poskytuje Detské centrum Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave. V prípade vývinových porúch učenia alebo správania je možné spolupracovať aj s pedagogicko-psychologickými poradňami.
13. Žiaci s mentálnym postihnutím v špeciálnej triede základnej školy sa vyučujú podľa učebných osnov špeciálnej základnej školy pre žiakov s mentálnym postihnutím a využíva sa pedagogická dokumentácia a pokyny pre špeciálnu základnú školu pre žiakov s mentálnym postihnutím. Vhodné je prispôbiť rozvrh hodín špeciálnej triedy a bežnej triedy v príslušnom ročníku tak, aby žiaci týchto tried boli vzdelávaní spoločne na vyučovacích predmetoch výchovno-estetického zamerania.
14. Pri výchove a vzdelávaní žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami rešpektovať obmedzenia, ktoré sú podmienené postihnutím dieťaťa. Zadávať také požiadavky, ktoré má dieťa predpoklad splniť. Pri hodnotení a klasifikácii prospechu a správania nehodnotiť negatívne tie výkony dieťaťa, ktoré sú ovplyvnené jeho zdravotným stavom, ak z tejto príčiny dieťa nemá možnosť splniť alebo vykonať ich lepšie. Pri hodnotení a klasifikácii prospechu a správania využívať aj slovné hodnotenie.
15. Špeciálne triedy pre mentálne postihnutých žiakov v základných školách sa neodporúča zriaďovať v obciach, kde je zriadená špeciálna základná škola pre žiakov s mentálnym postihnutím.

16. Pre účely skvalitnenia školskej integrácie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v systéme bežného školstva sa odporúča:
  - a) dôsledne dodržiavať všeobecne záväzné právne predpisy, metodické pokyny a usmernenia,
  - b) spolupracovať s príslušnými školskými poradenskými zariadeniami a využívať informácie z Adresára zariadení špeciálnopedagogického poradenstva, ktorý vydáva a každoročne inovuje Štátny pedagogický ústav a z Adresára pedagogicko-psychologických poradní, ktorý vydáva Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie,
  - c) v súlade s Článkom V. Vzorového štatútu zariadení špeciálnopedagogického poradenstva, ktorý schválilo MŠ SR dňa 21. decembra 1999 pod číslom 382/1999-44 využívať odborné služby a intervencie špeciálnopedagogických poradní a detských integračných centier,
  - d) využívať metodické materiály týkajúce sa integrácie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami uvedené v predchádzajúcich pedagogicko-organizačných pokynoch.
17. Školský psychológ a školský špeciálny pedagóg, ktorý je zamestnancom školy, nie je kompetentný vydávať písomné vyjadrenia k integrovanému vzdelávaniu žiaka so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami v základnej škole alebo strednej škole. K integrácii sa nevyjadruje ani klinický psychológ. Písomné vyjadrenie k školskej integrácii vydáva výlučne príslušné poradenské zariadenie zaradené v sieti škôl a školských zariadení.
18. Materiály týkajúce sa výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sú uverejňované na internetovej stránke MŠ SR, Štátneho pedagogického ústavu a Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie.
19. Pri integrovanom vzdelávaní intelektovo nadaných žiakov sa odporúča využiť metodickú pomoc Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie.
20. Pri vzdelávaní intelektovo nadaného žiaka okrem stimulácie poznávacích procesov sústrediť pozornosť aj na rozvoj celej jeho osobnosti, najmä emocionality a sociálnych vzťahov.

2.2 Základné školy

2.2.1 Všeobecné pokyny

1. V súlade s Metodickým pokynom k zavedeniu profesie asistent učiteľa v predškolských zariadeniach, v základnej škole a v špeciálnej základnej škole č. 1631/2002-sekr. vydaný MŠ SR dňa 26. augusta 2002 je možné asistenta učiteľa ustanoviť v takých triedach, ktoré navštevuje viac ako 5 žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, pričom odporúčaný počet na 1 asistenta učiteľa je 20 žiakov. Pri pracovnej činnosti asistenta učiteľa dôsledne vyžadovať vykonávanie výchovno-vzdelávacej a komunitnej činnosti podľa nariadenia vlády SR č. 341/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú katalógy pracovných činností pri výkone prác vo verejnom záujme a o ich zmenách a doplnení.

2. V špeciálnej triede základnej školy výchovno-vzdelávací proces zabezpečuje učiteľ, ktorý spĺňa požadované vzdelanie pre výkon činnosti učiteľa v špeciálnej základnej škole v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 41/1996 Z. z. o odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických pracovníkov v znení neskorších predpisov.
3. Žiakovi základnej školy, ktorý v niektorom z vyučovacích predmetov z rôznych dôvodov nie je klasifikovaný, pričom ho absolvoval, sa v súlade s § 17 ods. 8 Smernice MŠ SSR z 5. júla 1985 č. 7496/1985-20 o základnej škole v znení neskorších predpisov na vysvedčení uvádza namiesto klasifikačného stupňa slovo „neklasifikovaný/-á“ a v triednom výkaze aj odôvodnenie.
4. Vo výchovno-vzdelávacom procese v základnej škole sa odporúča využívať materiál z programu Phare SK0002.01 upravený a distribuovaný Metodicko-pedagogickým centrom Prešov: Metodické námety pre učiteľov a asistentov učiteľa – 1. časť ISBN 80-89055-57-5 a Metodické námety pre učiteľov a asistentov učiteľa (Výchova bez predsudkov) – 2. časť ISBN 80-89055-58-3 a Pracovný materiál pre nultý ročník základnej školy (Sociálny a emocionálny rozvoj) 3. časť, ISBN 80-89055-63-X.
5. Riaditelia škôl vysielajú učiteľov ako pedagogický sprievod alebo pozorovateľov na súťaže, tvorivé dielne a prehliadky formou pracovných ciest.
6. Pri aplikácii Pokynu č. 1/2006-R z 18. januára 2006, ktorým sa upravuje postup školy pri určovaní priemerného prospechu žiakov základných škôl a špeciálnych základných škôl na účely poskytovania dotácie na motivačný príspevok pre dieťa na podporu predchádzania sociálnemu vylúčeniu sa priemerný prospech žiakov uvádza iba pre potreby poskytnutia motivačného príspevku pre dieťa v hmotnej núdzi, ktoré škola uvádza v zozname a nesúvisí s vydávaním vysvedčenia pre žiakov v nultom a prvom ročníku základnej školy. O stupni hodnotenia žiaka (známke) rozhodne učiteľ (Čl. 4 - už po prvom hodnotiacom období), ktorý žiaka vyučuje a tento údaj poskytne riaditeľovi školy pre potreby zaradenia žiaka do zoznamu žiakov, ktorých rodičia sú v hmotnej núdzi a žiadajú o poskytnutie motivačného príspevku pre svoje dieťa. Nejde o hodnotenie žiaka podľa ustanovenia Čl. 15 Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základných škôl, ktoré schválilo MŠV SR dňa 25. 5.1994 pod číslom 2489/1994-211 s platnosťou od 1. septembra 1994 .
7. Podľa Koncepcie rozvoja dopravných ihrísk vrátane možnosti ich aktivácie s ohľadom na Národný plán na zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky na II. polrok 2005 s výhľadom do roku 2010, ktorú schválila Rada vlády Slovenskej republiky pre bezpečnosť cestnej premávky sa odporúča základným školám, aby zabezpečili pre svojich žiakov praktický výcvik na detských dopravných ihriskách. Zoznam uvedených detských dopravných ihrísk a ďalšie informácie budú zverejnené na webovej stránke MŠ SR.

2.2.2 Základné školy

1. Pri zápise žiakov do prvého ročníka základnej školy sa odporúča, aby v komisii boli zastúpení aj školský psychológ a špeciálny pedagóg.
2. Pri zápise žiakov do prvého ročníka zistiť aj počty žiakov prihlásených na povinne voliteľný predmet náboženská výchova alebo etická výchova pre nasledujúci školský rok.

3. Deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorým bol navrhnutý odklad povinnej školskej dochádzky, sa odporúča ponechať v starostlivosti zariadení školských poradenských zariadení alebo Detského centra Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie. Návrhy na odklad plnenia povinnej školskej dochádzky orgánu štátnej správy v školstve predkladá pedagogicko-psychologická poradňa (špeciálno-pedagogická poradňa alebo detské integračné centrum v prípade dieťaťa už vedeného v starostlivosti špeciálno-pedagogickej poradne) na základe zákonným zástupcom odsúhlaseného psychologického vyšetrenia dieťaťa.
4. Nultý ročník je určený pre deti, ktoré 1. septembra dosiahli fyzický vek šesť rokov, nedosahujú školskú zrelosť, pochádzajú zo sociálne znevýhodneného prostredia a vzhľadom na sociálne a jazykové prostredie nie je u nich predpoklad zvládnutia učiva prvého ročníka základnej školy za jeden školský rok.
5. Deti pochádzajúce zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo neovládajúce dostatočne vyučovací jazyk školy po dovŕšení 6. roku treba odporučiť na vyšetrenie v pedagogicko-psychologickej poradni individuálnymi psychologickými metodikami (napr. Test školskej spôsobilosti pre deti zo sociálne znevýhodneného prostredia).
6. Postup pedagogicko-psychologickej poradne pri posudzovaní školskej spôsobilosti detí zo sociálne znevýhodneného prostredia pri prijímaní do prvého ročníka sa realizuje na základe metodického usmernenia Ministerstva školstva SR č. 12/2005-R zo dňa 20. júla 2005.
7. V prípade, že do 1. ročníka sa zapíšu deti zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo deti, ktoré neovládajú vyučovací jazyk školy, odporúča sa školám zriadiť funkciu asistenta učiteľa, a to aj v prípade zriadenia triedy nultého ročníka.
8. V nultom ročníku sa odporúča zaviesť celodenný výchovný systém v súlade s § 6 ods. 2 zákona č. 29/1984 Zb. o systave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení zákona č. 408/2002 Z. z.
9. Vo výchovno-vzdelávacom procese v nultom ročníku ZŠ sa odporúča využívať materiál z programu Phare SK0002.01 upravený a distribuovaný Metodicko-pedagogickým centrom Prešov, Pracovný materiál pre nultý ročník základnej školy, ISBN 80-8045-383-7, ISBN 80-89055-60-5, ISBN 80-89055-63-X dostupný na internetovej stránke www.rocepo.sk.
10. Základným školám s nultým ročníkom sa odporúča spolupracovať s Rómskym vzdelávacím, informačným, poradenským a dokumentačným centrom (ROCEPO) zriadenom pri Metodicko-pedagogickom centre Prešov s celoslovenskou pôsobnosťou.
11. Zaradenie žiakov do triedy s rozšíreným vyučovaním cudzieho jazyka od 1. ročníka základnej školy sa odporúča realizovať v spolupráci s príslušnou pedagogicko-psychologickou poradňou pred začiatkom školského roka. Bližšie informácie o výberovom postupe poskytne Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie.
12. MŠ SR dňa 15. novembra 2006 schválilo pod číslom CD-2006-16042/ 38041-1:091 ako učebnú pomôcku pre vyučovanie hudobnej výchovy v 7. ročníku základnej školy a v 3.

ročníku osemročného gymnázia učebnú pomôcku Jano Pavelčák deťom. Tento materiál sa odporúča využívať pri vyučovaní hudobnej výchovy.

2.2.3 Základné umelecké školy

1. Základné umelecké školy budú podľa smernice MŠ SR číslo 537/2000-7 o organizovaní, riadení a finančnom zabezpečení súťaží žiakov základných škôl, základných umeleckých škôl a stredných škôl v Slovenskej republike organizovať súťaže, tvorivé dielne a prehliadky.
2. Pokračuje experimentálne overovanie alternatívneho projektového vyučovania hudobnej náuky v Základnej umeleckej škole Eugena Suchoňa, Batkova 2, Bratislava, Základnej umeleckej škole Jozefa Kresánka, Karloveská 3, Bratislava a Základnej umeleckej škole Exnárova 6, Bratislava.
3. Základným umeleckým školám, ktoré poskytujú odborné umelecké vzdelanie v jednotlivých umeleckých odboroch aj žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa aj naďalej odporúča spolupracovať so špeciálnymi školami alebo so zariadeniami špeciálnopedagogického poradenstva.

2.3 Stredné školy

2.3.1 Všeobecné pokyny

1. MŠ SR v súlade s § 14 ods. 6 písm. f) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade s § 2a ods. 3 vyhlášky Ministerstva školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky č. 80/1991 Zb. o stredných školách v znení neskorších predpisov dňa 13. decembra 2006 schválilo „Vyhodnotenie experimentálne overovaných učebných a študijných odborov v oblasti odborného vzdelávania a prípravy“.
2. Zoznam učebných a študijných odborov stredných odborných učilíšť a stredných odborných škôl, ktoré sa budú experimentálne overovať v školskom roku 2007/2008, zoznam učebných a študijných odborov stredných odborných učilíšť a stredných odborných škôl, ktorých experimentálne overovanie bude úspešne ukončené dňa 31. augusta 2007, zoznam učebných a študijných odborov stredných odborných učilíšť a stredných odborných škôl, ktorých experimentálne overovanie bude neúspešne ukončené dňa 31. augusta 2007 a zoznam učebných a študijných odborov stredných odborných učilíšť a stredných odborných škôl, ktorých experimentálne overovanie sa utlmuje, sú uverejnené na internetovej stránke www.minedu.sk.
3. V školskom roku 2007/2008 sa bude pokračovať vo vyučovaní voliteľného predmetu ekonomické cvičenia v cvičnej firme na všetkých typoch stredných škôl, voliteľného odborného predmetu cvičná firma - praktikum na obchodných akadémiách v treťom a štvrtom ročníku ako aj povinného odborného predmetu cvičná firma na obchodných akadémiách v štvrtom ročníku. Vyučovanie sa uskutočňuje raz za týždeň v blokoch

v spolupráci so Slovenským centrom cvičných firiem. Pre najlepších žiakov môže učiteľ cvičnej firmy vystaviť Doložku k vysvedčeniu o absolvovaní predmetu cvičná firma, ktorú získa na internetovej stránke www.siov.sk. Tento predmet podporuje získanie základného právneho a ekonomického vedomia, rozvoj riadiacich a podnikateľských schopností ako aj kľúčových kvalifikácií. Môže ho vyučovať len učiteľ ekonomických predmetov.

4. Podpora rozvoja riadiacich a podnikateľských zručností mladých ľudí bude v školskom roku pokračovať vo všetkých typoch stredných škôl vo výchovno-vzdelávacom programe, súčasťou ktorého je vyučovanie voliteľných a nepovinných predmetov aplikovaná ekonómia (1498/2003-42) a podnikanie v cestovnom ruchu (4772/2003-093). Tieto predmety vyučujú držiteľia osvedčení Metodicko-pedagogického centra v Bratislave. Podpora bude realizovaná aj prostredníctvom celoštátnych súťaží Aplikovaná ekonómia a Podnikanie v cestovnom ruchu, ktorých spoluvyhlasovateľom je Junior Achievement Slovensko – Mládež pre budúcnosť.
5. Vyučovanie povinne voliteľných predmetov náboženská výchova alebo etická výchova v 1. a 2. ročníku stredných škôl a v 1. - 6. ročníku osemročného štúdia v gymnáziách zabezpečiť podľa písomného rozhodnutia zákonných zástupcov žiakov do 15 rokov veku. Počas školského roka nemôže žiak prechádzať z povinne voliteľného predmetu náboženská výchova na povinne voliteľný predmet etická výchova a opačne. Žiaci, ktorí navštevujú náboženskú výchovu si môžu etickú výchovu vybrať ako nepovinný predmet a opačne.
6. V 3. a 4. ročníku stredných škôl sa predmet náboženská výchova alebo etická výchova môže vyučovať ako nepovinný predmet.
7. Prijímacie skúšky na stredné školy pre školský rok 2008/2009 sa budú konať v nasledujúcich termínoch:
  - a) prijímacie skúšky na overenie špeciálnych schopností, zručností alebo talentu v termíne od 20.marca 2008 do 10.apríla 2008,
  - b) ostatné prijímacie skúšky 5.mája 2008 a z organizačných dôvodov sa môžu skončiť 6.mája 2008 a 7.mája 2008 a z organizačných dôvodov sa môžu skončiť 9.mája 2008,
  - c) ďalšie prijímacie skúšky na nenaplnený počet miest 10. júna 2008 a z organizačných dôvodov sa môžu skončiť 11.júna 2008.
  - d) prijímacie skúšky na osemročné gymnáziá sa konajú 3. júna 2008 a z organizačných dôvodov sa môžu skončiť 4.júna 2008.
8. Žiakovi strednej školy, ktorý je žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a nebol klasifikovaný v niektorom vyučovacom predmete na základe odporúčania poradenského zariadenia, pričom sa jeho vyučovania zúčastňoval, sa na vysvedčenie uvedie slovo „absolvoval/-a“. K vyučovaciemu predmetu, od ktorého bol žiak strednej školy oslobodený podľa § 5 ods. 4 písm. c) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správa v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, sa na vysvedčení v súlade s Čl. 2 ods. 6 Metodického usmernenia č. 15/2006-R zo 7. júna 2006, ktorým sa upravuje postup hodnotenia a klasifikácie žiakov stredných škôl v SR, uvedie slovo „oslobodený/-á“. Tieto pokyny sa nevzťahujú na predmety, z ktorých žiak vykonáva maturitnú skúšku.

2.3.2 Stredné odborné školy, stredné odborné učilištia, združené stredné školy a učilištia

1. Výchova a vzdelávanie v stredných odborných školách, stredných odborných učilištiach, združených stredných školách a učilištiach v SR sa uskutočňuje podľa schválenej pedagogickej dokumentácie, ktorá je evidovaná v Protokole schvaľovacích doložiek. Protokol schvaľovacích doložiek pedagogickej dokumentácie pre uvedené školy obsahuje údaje od 1. januára 2000 a pravidelne sa aktualizuje na internetovej stránke MŠ SR.
2. Riaditeľ školy môže na základe odporúčania predmetovej komisie vykonať v učebnom pláne v jednotlivých ročníkoch úpravy až do 10% celkového počtu týždenných vyučovacích hodín. Pri týchto úpravách nie je možné zrušiť žiadny vyučovací predmet, alebo do skupiny povinných predmetov zaradiť nový povinný predmet.
3. V jednotlivých vyučovacích predmetoch má vyučujúci možnosť upraviť obsah učiva až do výšky 30% v každom ročníku zaradením nových poznatkov, ktoré vyplývajú z aktuálneho rozvoja vedy a techniky a z potreby prispôbiť učivo aktuálnym potrebám odboru, trhu práce, regiónu alebo špecifickým podmienkam školy.
4. Skvalitniť výučbu predmetu úvod do sveta práce participáciou s inštitúciami na trhu práce v SR s využívaním novej učebnice a metodických príručiek.
5. Požadovaným vzdelaním pre výkon činnosti učiteľa voliteľných a nepovinných predmetov hospodársky týždeň, aplikovaná ekonómia a podnikanie v cestovnom ruchu je spĺňanie požiadaviek odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických zamestnancov a absolvovanie špecializačných kvalifikačných štúdií v metodicko-pedagogických centrách v Slovenskej republike. Riaditeľ školy môže po prerokovaní s pedagogickou radou rozhodnúť o tom, že sa uvedené predmety neklasifikujú a na vysvedčení a v katalógovom liste sa uvádza „absolvoval(a)“.
6. Učebné osnovy predmetov dopravná výchova, motorové vozidlá, vedenie motorových vozidiel a technika jazdy sú v súlade s učebnými osnovami kurzu výučby a výcviku účastníkov prípravy na skúšku odbornej spôsobilosti na vydanie oprávnenia viesť motorové vozidlá podľa § 12 ods. 1 písm. d) zákona č. 93/2005 Z. z. o autoškolách a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa § 2 ods. 2 citovaného zákona možno vykonávať výučbu a výcvik účastníkov prípravy na skúšku odbornej spôsobilosti na vydanie oprávnenia viesť motorové vozidlá len v autoškole. V súlade s § 11 ods. 5 vyhlášky Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR č. 349/2005 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 93/2005 Z. z. o autoškolách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak je vodičský kurz súčasťou výučby v škole, možno upustiť od výučby teórie v takom rozsahu, v akom je jej obsah súčasťou učebnej látky študijného alebo učebného odboru ako prípravy na budúce povolanie.
7. Učilištia poskytujú odbornú prípravu na výkon povolania predovšetkým žiakom, ktorí ukončili povinnú školskú dochádzku na základnej škole v nižšom než deviatom ročníku alebo deviaty ročník neukončili úspešne. V tejto súvislosti sa odporúča riaditeľom učilíšť umožniť žiakom učilíšť doplniť si chýbajúce vzdelanie poskytované základnou školou.

8. Stredisko odbornej praxe zabezpečuje praktické vyučovanie pre žiakov stredných odborných škôl alebo stredných odborných učilíšť. Stredisko odbornej praxe môže byť v zmysle ustanovení vyhlášky Ministerstva školstva SR č. 279/1996 Z. z. o strediskách odbornej praxe zriadené až po zaradení do siete školských zariadení ako samostatná právnická osoba alebo ako súčasť školy.
9. So súhlasom Ministerstva školstva SR v zmysle znenia § 10a zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov zriaďuje pracovisko praktického vyučovania občan (fyzická osoba), pre ktorého sa žiaci pripravujú. Zákon neumožňuje zriadiť pracovisko praktického vyučovania právnickej osobe. V ostatných prípadoch musí byť praktické vyučovanie zabezpečované na zmluvnom základe v súlade s § 19 ods. 8 vyhlášky Ministerstva školstva, mládeže a športu SR č. 80/1991 Zb. o stredných školách v znení neskorších predpisov.
10. Ak stredné odborné učilište alebo združená stredná škola zabezpečujú praktické vyučovanie mimo svojho sídla, zriadi riaditeľ odlúčené pracovisko praktického vyučovania v súlade s § 19 ods. 10 vyhlášky Ministerstva školstva, mládeže a športu SR č. 80/1991 Zb. o stredných školách v znení neskorších predpisov.

2.4 Špeciálne školy

2.4.1 Všeobecné pokyny

1. Rozhodnutie o prijatí žiaka do školy a školského zariadenia podľa zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydáva každý riaditeľ, ktorý žiaka prijíma do školy alebo školského zariadenia, teda aj riaditeľ špeciálnej školy, do ktorej žiak prichádza z inej špeciálnej školy.
2. Do špeciálnych škôl sa prijímajú len žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (§ 3 ods. 2 zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl v znení neskorších predpisov), po ich dôkladnom diagnostickom vyšetrení, s preukázateľným zdravotným postihnutím alebo intelektovým nadaním.
3. Rediagnostické vyšetrenia žiakov vzdelávaných v špeciálnych školách sa vykonávajú podľa potreby, v závislosti na druhu a stupni zdravotného postihnutia alebo intelektového nadania. Ak sa počas školskej dochádzky zistí zmena charakteru postihnutia alebo intelektového nadania žiaka alebo jeho zaradenie nezodpovedá charakteru postihnutia alebo intelektového nadania, riaditeľ špeciálnej školy je povinný konať podľa § 16 ods. 1 vyhlášky č. 212/1991 Zb. o špeciálnych školách v znení neskorších predpisov. Preradenie do bežnej školy sa nevylučuje.
4. Pri výchove a vzdelávaní detí, pre ktoré z rôznych príčin (napr. výrazne nerovnomerná štruktúra schopností, viacnásobné postihnutie, zdravotné postihnutie v kombinácii s vývinovými poruchami učenia a pod.) nie je postup podľa osnov daného typu školy vhodný, postupovať podľa individuálnych výchovno-vzdelávacích programov.

5. V súlade s Metodickým pokynom k zavedeniu profesie asistent učiteľa pri výchove a vzdelávaní detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v predškolských zariadeniach, v základných školách a v špeciálnych základných školách č. 184/2003 – 095 vydaným MŠ SR dňa 6. decembra 2003 je možné asistenta učiteľa ustanoviť v takých triedach školy, ktoré navštevuje dieťa alebo žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, pri výchove a vzdelávaní ktorého vzhľadom na jeho stupeň a mieru postihnutia bez prítomnosti asistenta učiteľa nie je možné garantovať bezpečnosť a ochranu zdravia tohto žiaka, prípadne ostatných žiakov triedy a taktiež pre prekonávanie bariér, pre žiaka neprekonateľných z dôvodu jeho zdravotného postihnutia.
6. Od 1.januára 2004 sa deti s nariadenou ústavnou starostlivosťou na jej výkon do špeciálnych materských škôl internátnych a špeciálnych škôl internátnych neprijímajú. Podľa § 42b zákona č. 279/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov výkon náhradnej výchovy špeciálne materské školy internátne a špeciálne školy internátne zabezpečovali do 31. augusta 2006. Dieťa s nariadenou ústavnou starostlivosťou z detského domova vychovávané a vzdelávané v špeciálnej materskej škole internátnej alebo špeciálnej škole internátnej môže aj naďalej využívať služby, ktoré poskytuje internát.
7. Na vysvedčení žiaka s autizmom sa odporúča riadok v predmete správanie vyškrtnúť, pokiaľ ho nie je možné súhrnne klasifikovať najlepším stupňom klasifikačnej stupnice. Odchýlky správania žiakov s autizmom od správania vyžadovaného všeobecne platným školským poriadkom sú súčasťou príznakov tohto zdravotného postihnutia.
8. V záujme optimalizácie psychického vývinu žiakov špeciálnych škôl vytvoriť na špeciálnych školách miesto školského psychológa.

2.4.2 Špeciálne základné školy

1. Do špeciálnych základných škôl pre žiakov s mentálnym postihnutím prijímať žiakov len v prípadoch, že žiakom bolo diagnostikované mentálne postihnutie. Špeciálna základná škola nie je určená pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia s intelektom v norme.
2. MŠ SR schválilo Štruktúru individuálneho vzdelávacieho programu pre žiakov s viacnásobným postihnutím vzdelávaných v triedach špeciálnych základných škôl podľa individuálnych vzdelávacích programov s platnosťou pod číslom CD-2006-14526/33650/c -1:095 dňa 9. januára 2007 s platnosťou od 2. septembra 2006. Súčasne sa ruší Individuálny vzdelávací program pre žiaka s ťažkým stupňom mentálnej retardácie a ťažkou symptomatickou poruchou reči, ktorý schválilo MŠ SR pod číslom CD-2006-14526/33650/b dňa 17. októbra 2006 s platnosťou od 2. septembra 2006 a ktorý sa stáva súčasťou predmetnej pedagogickej dokumentácie „Štruktúra individuálneho vzdelávacieho programu pre žiakov s viacnásobným postihnutím v triedach špeciálnych základných škôl podľa individuálnych vzdelávacích programov“.
3. Pri výchove a vzdelávaní žiakov s autizmom (s intaktným intelektom a aj s mentálnym postihnutím) sa používa triedna kniha pre špeciálnu základnú školu pre žiakov s autizmom ŠEVT 57 019 4 a triedny výkaz pre žiakov s autizmom ŠEVT 57 020 4.

4. Pri výchove a vzdelávaní žiakov s autizmom v triede s individuálnym vzdelávacím programom pre žiakov s autizmom (s intaktným intelektom a aj s mentálnym postihnutím) sa používa triedna kniha pre špeciálnu základnú školu pre žiakov s autizmom ŠEVT 57 019 4 a triedny výkaz pre žiakov s autizmom ŠEVT 57 020 4.
5. Pri výchove a vzdelávaní žiakov s autizmom s mentálnym postihnutím v školách s vyučovacím jazykom maďarským pokračuje experimentálne overovanie učebného plánu pre prípravný až 9. ročník špeciálnej základnej školy pre žiakov s autizmom s mentálnym postihnutím s vyučovacím jazykom maďarským (ďalej len „ŠZŠ pre žiakov s autizmom s mentálnym postihnutím s VJM“) a učebných osnov nasledujúcich predmetov: slovenský jazyk a literatúra pre 4. až 9. ročník ŠZŠ pre žiakov s autizmom s mentálnym postihnutím s VJM, maďarský jazyk a literatúra pre prípravný až 9. ročník ŠZŠ pre žiakov s autizmom s mentálnym postihnutím s VJM, vlastiveda pre 4. až 6. ročník ŠZŠ pre žiakov s autizmom s mentálnym postihnutím s VJM, rozvíjanie komunikačných schopností pre prípravný až 4. ročník ŠZŠ pre žiakov s autizmom s mentálnym postihnutím s VJM a pracovné vyučovanie pre prípravný až 9. ročník ŠZŠ pre žiakov s autizmom s mentálnym postihnutím s VJM.
6. Škola, ktorá začína s výchovou a vzdelávaním žiaka (žiakov) s autizmom, oznamuje túto skutočnosť Štátnemu pedagogickému ústavu na oddelenie špeciálnej pedagogiky (www.statpedu.sk), ktorý metodicky usmerňuje výchovu a vzdelávanie žiakov s autizmom a na základe uvedeného nahlásenia poskytuje školám odporúčané materiály.

2.4.3 Špeciálne stredné školy, odborné učilištia a praktické školy

V tomto školskom roku začne experimentálne overovanie zamerané na vzdelávanie žiakov s autizmom s mentálnym postihnutím v praktickej škole.

2.5 Školské zariadenia

2.5.1 Výchovno-vzdelávacie zariadenia

2.5.1.1 Materské školy

1. V súlade s prioritnými úlohami MŠ SR vyplývajúcimi z Programového vyhlásenia vlády SR budú obce finančne zabezpečovať predškolskú výchovu a vzdelávanie detí v materských školách a v spolupráci s riaditeľmi materských škôl budú vytvárať priestorové, materiálne i personálne podmienky v materských školách na zaškolenie čo najvyššieho počtu detí.
2. Pri finančnom zabezpečení materských škôl zriadených obcou sa odporúča zriaďovateľom finančne zabezpečovať materské školy podľa normatífov na dieťa, ktoré sú súčasťou Nariadenia vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve.

3. Zriaďovateľom sa odporúča, aby riaditeľom materských škôl umožnili prekročiť rozpočet o finančné prostriedky získané z príspevkov rodičov a použiť ich na skvalitnenie materiálnych podmienok súvisiacich s výchovou a vzdelávaním.
4. Aplikovaním rôznorodých metód, foriem a prostriedkov vo výchovno-vzdelávacej činnosti zabezpečiť efektívne plnenie cieľov a obsahu Programu výchovy a vzdelávania detí v materských školách. Viest' deti k sebahodnoteniu, vzájomnému hodnoteniu a k aktívnej účasti detí na riadení výchovno-vzdelávacej činnosti.

2.5.1.2 Školy v prírode

1. Samosprávne kraje, ktoré sú zriaďovateľmi škôl v prírode podporujú a finančne prispievajú na činnosť škôl v prírode, ktoré plnia poslanie v súlade s § 8 zákona č. 279/1993 Z. z. o školských zariadeniach v znení neskorších predpisov a vyhláškou MŠV SR č. 295/1994 Z. z. o škole v prírode.
2. Školy a školské zariadenia na organizovanie školy v prírode prednostne využívajú objekty škôl v prírode zaradených do siete školských zariadení zverejnenej na stránke www.uips.sk

2.5.1.3 Školské kluby detí

V školských kluboch detí uplatňovať okrem prípravy na vyučovanie aj rôznorodé záujmové krúžky a tvorivé činnosti. Podľa požiadaviek a potrieb rodičov zabezpečiť záujmovú činnosť žiakov aj v čase školských prázdnin.

2.5.1.4 Centrá voľného času a školské strediská záujmovej činnosti

1. Centrá voľného času a školské strediská záujmovej činnosti vytvárajú podmienky, organizujú a zabezpečujú výchovno-vzdelávaciú, záujmovú, rekreačnú a športovú činnosť pre deti a mládež v priebehu celého kalendárneho roka, vrátane školských prázdnin. Dôraz kladú najmä na:
  - a) nové formy spolupráce mládeže s miestnou samosprávou,
  - b) prácu s informáciami pre deti a mládež,
  - c) vytváranie predpokladov pre aktívnu spoluprácu všetkých subjektov, ktoré sa zaoberajú problematikou voľného času detí a mládeže v obci a kraji v záujme účinného naplňania miestnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži,
  - d) realizáciu programov a projektov orientovaných na prevenciu a ochranu detí a mládeže pred sociálno-patologickými javmi a potlačanie ich vplyvov,
  - e) neformálne vzdelávanie detí a mládeže.
2. Centrá voľného času implementujú do svojej činnosti tie prioritné úlohy a opatrenia, ktoré vychádzajú z Koncepcie štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži do roku 2007 schválila vláda SR vo forme Akčného plánu koncepcie na rok 2007. Vo svojej činnosti pokračujú v naplňaní cieľov kampane Rady Európy s názvom "ALL DIFFERENT – ALL EQUAL" – kampane pre rôznorodosť, ľudské práva a participáciu, ktorej cieľom je podpora a vytvorenie podmienok pre mladých ľudí na participáciu pri tvorbe mierovej spoločnosti založenej na rôznorodosť a inklúzii v duchu rešpektu, tolerancie a vzájomného porozumenia.

3. Centrá voľného času môžu poskytovať metodickú a odbornú pomoc v oblasti práce s deťmi a mládežou v ich voľnom čase školám a školským zariadeniam, občianskym združeniam, ktoré pracujú s deťmi a mládežou a ďalším právnickým alebo fyzickým osobám, ktoré o ňu požiadajú alebo sa na nej vzájomne dohodnú.
4. Centrá voľného času a školské strediská záujmovej činnosti na pomoc pri výchove vo voľnom čase využívajú metodickú, školiacu, informačnú a poradenskú činnosť Iuventy (www.iuventa.sk).
5. Centrá voľného času a školské strediská záujmovej činnosti v Košickom, Banskobystrickom a Trenčianskom kraji využívajú ponuky vzdelávacích, analytických a prieskumných aktivít, ktoré ponúkajú regionálne centrá mládeže, pracujúce pri krajských centrách voľného času v Košiciach, Banskej Bystrici a Trenčíne. Regionálne centrá mládeže sú špecializované pracoviská uvedených centier na úrovni samostatných oddelení, ktorých základným cieľom je napomáhať rozvoju krajských a miestnych plánov práce s deťmi a mládežou. Orientujú sa predovšetkým na vzdelávacie aktivity, realizáciu prieskumných a analytických prác. Aktívne spolupracujú s medzinárodnou sieťou regionálnych centier mládeže v rámci Rady Európy.
6. Regionálne centrá mládeže pri svojej činnosti úzko spolupracujú s krajskými radami mládeže, občianskymi združeniami detí a mládeže a ďalšími subjektmi, ktoré pôsobia v oblasti realizácie štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži.
7. Centrá voľného času spolupracujú s krajskými školskými úradmi pri organizovaní olympiád a súťaží žiakov základných škôl, základných umeleckých škôl a stredných škôl.
8. Centrá voľného času spolupracujú s krajskými centrami voľného času, ktoré pôsobia pri úradoch samosprávnych krajov a tiež s krajskými radami mládeže. Zhromažďujú základné informácie v oblasti voľného času, medzinárodných výmen mládeže, primárnej prevencie závislostí, poskytovania finančných dotácií, medzinárodnej mobility a spolupráce, vytvárajú informačné databázy a poskytujú ich deťom a mládeži, občianskym združeniam detí a mládeže a ďalším záujemcom.
9. Vo väčších obciach, kde nie sú zriadené centrá voľného času, sa odporúča miestnej samospráve zriaďovať školské strediská záujmovej činnosti pri základných školách, ktoré môžu pozitívne ovplyvniť možnosti využívania voľného času detí a mládeže.
10. Centrá voľného času a školské strediská záujmovej činnosti využívajú možnosti realizácie projektov v rámci komunitárneho programu EÚ Mládež v akcii a grantových schém MŠ SR.

2.5.1.5 Domovy mládeže

1. V komplexnej výchovno-vzdelávacej činnosti domovov mládeže systémovo uplatňovať tvorivo-humanistický model výchovy a vzdelávania, ktorého v centre pozornosti je žiak, jeho potreby a záujmy, a to v primeranom pomere s jeho vedením k zodpovednosti za svoj vlastný rozvoj.

2. Zvyšovať záujem žiakov o organizované pravidelné záujmové činnosti v domove mládeže širokou ponukou záujmových útvarov ako súčasti zabezpečenia protidrogovej prevencie.
3. Viest' žiakov k zdravému rozvoju ich osobnosti a k výchove orientovanej na pozitívne ľudské hodnoty, upriamiť pozornosť na tému ľudských práv, tolerancie, predchádzaniu rasizmu a xenofóbie. Využívať spoluprácu s centrami voľného času a školskými strediskami záujmovej činnosti v najbližšom okolí.
4. Dodržiavať práva dieťaťa a pri rešpektovaní vnútorného poriadku domova mládeže.
5. Realizovať výchovu k manželstvu a rodičovstvu a na základe poznania rodinného prostredia žiaka uplatňovať pozitívnu komunikáciu s rodinou žiaka v prospech jeho výchovy.
6. Študentov vysokých škôl ubytovávať v stredoškolských domovoch mládeže len po ubytovaní všetkých stredoškolákov.
7. Metodicko-odbornú a poradenskú činnosť pre domovy mládeže zabezpečujú zriaďovatelia domovov mládeže a metodik Metodicko-pedagogického centra v Bratislave, Tomášikova ul. č. 4 a Celoslovenská sekcia domovov mládeže so sídlom v Metodicko-pedagogickom centre Tomášikova ul. č. 4, Bratislava.

2.5.2 Špeciálne výchovné zariadenia

2.5.2.1 Všeobecné pokyny pre špeciálne výchovné zariadenia

V špeciálnych výchovných zariadeniach plniť požiadavky vyplývajúce z Európskeho dohovoru na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania.

2.5.2.2 Centrá výchovnej a psychologickkej prevencie a centrá výchovnej a psychologickkej prevencie pri pedagogicko-psychologických poradniach

1. Centrá výchovnej a psychologickkej prevencie v mieste svojej pôsobnosti garantujú odbornosť a efektívnosť preventívnych programov realizovaných v rezorte školstva. Odporúča sa ich zameranie na prevenciu všetkých nežiaducich javov (prevenciu záškoláctva, prevenciu rizikového správania a porúch správania, prevenciu látkových a nelátkových závislostí, prevenciu šikanovania, násilných a extrémnych prejavov, sexuálneho zneužívania, suicidálneho správania a pod.).
2. Odporúča sa poskytovať odbornú preventívnu, psychologickú a psychoterapeutickú pomoc deťom, rodičom a učiteľom. Preventívne programy realizovať na princípoch posilňovania a podpory zdravého psychického vývinu osobnosti. V prípade potreby spolupracovať aj so zdravotníckymi a sociálnymi zariadeniami, resp. policajnými zložkami.
3. Programy v oblasti prevencie drogových závislostí sa odporúča realizovať s dôrazom na potrebu evidencie a vyhodnocovania údajov v zmysle požiadaviek Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogovú závislosť.

4. Odporúča sa spolupráca s riaditeľstvami škôl a koordinátormi prevencie pri zavádzaní a garantovaní školských projektov prevencie, zvlášť pre realizáciu rovesníckych programov.
5. Pri vzdelávaní učiteľov sa odporúča spolupráca s metodicko-pedagogickými centrami, ktoré garantujú priebežné vzdelávanie učiteľov - koordinátorov prevencie. Centrá výchovnej a psychologickéj prevencie poskytujú ďalšiu metodickú pomoc a supervíziu pre učiteľom-koordinátorom prevencie v mieste pôsobnosti.
6. V zmysle odporúčania Rady Európy 2001/458/EC a v súlade s Národným akčným plánom pre problémy s alkoholom a Rámcovým dohovorom na kontrolu tabaku sa odporúča venovať pozornosť aj realizácii preventívnych programov ~~pre legálne drogy~~ v oblasti legálnych drog.
7. Pri realizácii rovesníckych programov sa odporúča postupovať podľa vypracovaných Minimálnych zásad realizácie rovesníckych programov pri práci s deťmi a mládežou.
8. Odporúča sa realizovať preventívne aktivity a programy v zmysle Akčného plánu boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2006/2007, pokračovať v realizácii neformálnych besied so študentkami s vyškolenými psychológmi pedagogicko-psychologických poradní a za týmto účelom spolupracovať aj s mimovládnyimi organizáciami. Využívať didaktické pomôcky a letáky informatívneho charakteru, odporúčané MŠ SR.
9. Odporúča sa sledovať odborný časopis Prevencia, ktorý vydáva Ústav informácií a prognóz školstva.

2.5.2.3 Diagnostické centrá

Dodržiavať príslušné ustanovenia Metodického usmernenia č. 16/2006-R z 8. júna 2006 k zákonu č. 279/1993 Z. z. o školských zariadeniach v znení neskorších predpisov.

2.5.2.4 Špeciálne výchovné zariadenia

1. V zariadeniach, v ktorých sa vykonáva ústavná starostlivosť a ochranná výchova prijať účinné opatrenia na posilnenie bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov a klientov.
2. Dodržiavať ustanovenia Metodického usmernenia č. 16/2006-R z 8. júna 2006 k zákonu č. 279/1993 Z. z. o školských zariadeniach v znení neskorších predpisov.

2.5.3 Poradenské zariadenia

2.5.3.1 Pedagogicko-psychologické poradne

1. Na poskytovaní odborných služieb v oblasti výchovného poradenstva a prevencie sa zúčastňujú aj výchovný poradca, školský psychológ, školský špeciálny pedagóg a koordinátor prevencie.

2. Dieťa v zmysle zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov má právo požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv aj bez vedomia svojich rodičov.
3. Ak sa pri psychologickom alebo špeciálnopedagogickom vyšetrení potvrdí, že žiak je žiakom s vývinovou poruchou učenia alebo s vývinovou poruchou správania, v písomnom vyjadrení sa uvedie, ktorá z foriem školskej integrácie je žiaka najvhodnejšia, ak sa mu neodporúča vzdelávanie v špeciálnej škole. V zmysle § 32b zákona č. 29/1984 Zb. v znení neskorších predpisov vydávajú písomné vyjadrenie k školskej integrácii žiaka s vývinovými poruchami učenia alebo žiaka s vývinovými poruchami správania aj pedagogicko-psychologické poradne.
4. Spolupracovať so zariadeniami špeciálnopedagogického poradenstva.
5. Pri zisťovaní pripravenosti detí na vstup do školy aj ich ďalšej školskej spôsobilosti venovať osobitnú pozornosť deťom zo sociálne znevýhodneného prostredia, najmä deťom z rómskych osád.
6. Pri starostlivosti o rómskych žiakov spolupracovať s asistentmi učiteľa.
7. Sledovať deti s odloženou povinnou školskou dochádzkou a pred ich zaškolením vykonať kontrolné psychologické vyšetrenie.
8. Poskytovať metodickú pomoc školským psychologom a výchovným poradcom na všetkých typoch a stupňoch škôl.
9. Pedagogicko-psychologické poradne zabezpečujú okrem uvedených činností aj psychoterapeutické a reedukačné činnosti.
10. Pedagogicko-psychologické poradne zabezpečujú a poskytujú odborné služby aj riaditeľom a pedagógom ohľadom detí zo sociálne znevýhodneného prostredia, detí migrujúcich rodičov a maloletých bez sprievodu.
11. Pedagogicko-psychologické poradne s centrami výchovnej a psychologickkej prevencie na požiadanie školy vykonávajú pravidelnú depistáž, prieskumnú a osvetovú činnosť u vybranej školskej populácie so zameraním na jej vzťah k drogám, šikanovanie, záškoláctvo a iné poruchy správania. Poskytujú odborné poradenstvo v oblasti prevencie závislostí a iných sociálno-patologických javov.
12. Venovať zvýšenú pozornosť primárnej prevencii, t. j. systematickému formovaniu a ovplyvňovaniu zdravého psychického vývinu s dôrazom na komunikáciu a prosociálne správanie detí a mládeže, ako aj na zvýšenú sekundárnu prevenciu prostredníctvom individuálnej i skupinovej práce s deťmi s poruchami správania.
13. Pri riešení odborných, metodických a personálnych problémov spolupracovať s Metodickou radou pre psychologické a výchovné poradenstvo a prevenciu pri MŠ SR, ktorá sa v súčinnosti so Združením pracovníkov pedagogicko-psychologických poradní a Štátnou školskou inšpekciou zameria na otázky ďalšieho vzdelávania a supervízie pracovníkov pedagogicko-psychologických poradní.

14. Orientovať sa na včasné podchytenie, reedukačné, poradenské a terapeutické korigovanie rizikových prejavov, čŕt a vlastností detí s problémami v osobnostnom vývine.
15. Sledovať a usmerňovať vývin a výchovu detí v predškolskom veku. Úzko spolupracovať s pedagógmi v materských školách, konzultovať a zosúladiť vzájomné očakávania, resp. úlohy týkajúce sa najmä detí s odloženou povinnou školskou dochádzkou.
16. Uskutočňovať diagnostiku a poradenstvo pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami s diagnózou vývinovej poruchy učenia a vývinovej poruchy správania. Osobitnú pozornosť venovať krízovým intervenciám, žiakom s narušenými sociálnymi vzťahmi, žiakom s neurotickými prejavmi a sociálne znevýhodneným žiakom. Pritom úzko spolupracovať so zákonnými zástupcami žiakov.
17. Zamerať sa najmä na proces humanizácie človeka a medziludských vzťahov zameraných na osobitné skupiny: deti týrané, zneužívané a zanedbávané, ohrozené sociálno-patologickými javmi, deti z málo podnetného rodinného prostredia.
18. Poskytovať metodickú a supervíznu pomoc školským psychologom a výchovným poradcami na všetkých typoch a stupňoch škôl.
19. Poskytovať odborné gestorstvo pri vytváraní systemizovaných miest pre školských psychologov na školách a nad ich prácou.
20. Zabezpečovať poradensko-informačnú a metodickú činnosť v oblasti profesijnej orientácie a prípravy na voľbu povolania, osobitnú pozornosť venovať žiakom profesijne nevyhraneným, nezrelým a žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.
21. Metodickú pomoc, ďalšie vzdelávanie a praktický výcvik odborných zamestnancov pedagogicko-psychologických poradní poskytuje Metodicko-výskumný kabinet výchovného a psychologického poradenstva a prevencie pri Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie.
22. Odporúča sa sledovať internetovú stránku www.kabinet.vudpap.sk, Informačný bulletin pre zamestnancov poradenských zariadení v školstve, ktorý vydáva Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie a časopis Prevencia (vydávaný Ústavom informácií a prognóz školstva). Informovať verejnosť o výsledkoch práce pedagogicko-psychologického poradenstva publikačnou činnosťou.
23. V súlade s prijatou koncepciou pedagogicko-psychologického poradenského systému a jeho implementácie do praxe v jednotlivých krajoch transformovať a dobudovať organizačnú štruktúru pedagogicko-psychologických poradní.

2.5.3.2 Zariadenia špeciálnopedagogického poradenstva

1. Ak sa pri psychologickom a špeciálnopedagogickom vyšetrení potvrdí, že žiak je žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami podľa § 3 ods. 2 zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov, v písomnom vyjadrení zariadenia špeciálnopedagogického poradenstva a pedagogicko-

psychologickej poradne v zmysle § 32 b ods. 1 a 2 zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov sa uvedie a zdôvodní, ktorá z foriem školskej integrácie je pre žiaka najvhodnejšia, ak sa mu neodporúča vzdelávanie v špeciálnej škole.

2. V intenciách Programu na zdokonalenie systému raného poradenstva rodičom detí so zdravotným postihnutím, detí s viacnásobnými postihnutiami (hluchoslepé, kombinované postihnutia s mentálnym, telesným a iným postihnutím) a pervazívnymi postihnutiami, vrátane súčinnosti praktických lekárov pre deti a dorast so zariadeniami špeciálnopedagogického poradenstva sa odporúča:
  - a) venovať zvýšenú pozornosť práci s rodinami so zdravotne postihnutými deťmi raného veku,
  - b) spolupracovať s ambulanciami praktických lekárov pre deti a dorast a poskytovať im informácie ohľadne špeciálnopedagogických intervencií a služieb, ktoré aktuálne zabezpečujú a poskytujú a v rámci spolupráce mapovať deti so zdravotným postihnutím raného veku,
  - c) vytvárať najmä v špeciálnopedagogických poradniach a detských integračných centrách podmienky na profilovanie špeciálnych pedagógov na problematiku raného veku v územnom obvode zariadenia špeciálnopedagogického poradenstva,
  - d) prostredníctvom publikačnej činnosti informovať širšiu verejnosť o problematike detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami raného veku,
  - e) podľa možností vytvárať podmienky na pracovný pomer zdravotníckym, sociálnym a iným odborníkom, ktorí sa podieľajú na komplexnej rehabilitačnej starostlivosti o deti so zdravotným postihnutím raného veku a ich rodinám,
  - f) v spolupráci so zriaďovateľom organizovať špeciálne výcvikové kurzy a školenia v oblasti poradenstva zamerané na aktívnu účasť rodičov v procese komplexnej starostlivosti poskytovanej deťom so zdravotným postihnutím raného veku.
3. Špeciálnopedagogické poradne a detské integračné centrá zabezpečujú evidenciu detí so špeciálnopedagogickými potrebami v rámci svojej pôsobnosti a poskytujú odborné služby riaditeľom škôl pri prijímaní žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do škôl bežného typu. V zmysle § 32 b zákona č. 29/1984 Zb. v znení neskorších predpisov vydávajú písomné vyjadrenia k školskej integrácii žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do základnej školy alebo strednej školy.
4. V záujme plnenia prioritných činností zariadení špeciálnopedagogického poradenstva sa odporúča doplniť personálne obsadenie existujúcich špeciálnopedagogických poradní a detských integračných centier špeciálnymi pedagógmi pre jednotlivé druhy zdravotného postihnutia.
5. Špeciálnopedagogické poradne a detské integračné centrá zameriavajú svoje odborné aktivity a služby aj deťom s odloženou školskou dochádzkou a deťom, ktoré sú z rôznych objektívnych dôvodov oslobodené od povinnosti dochádzať do školy.
6. Návrhy na odloženie povinnej školskej dochádzky detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa odporúča riešiť so zariadeniami špeciálnopedagogického poradenstva.

7. Školskí špeciálni pedagógovia, ktorí sú zamestnancami zariadení špeciálnopedagogického poradenstva vykonávajú odborné intervencie žiakom, ktorí sa integrovane vzdelávajú v systéme bežného školstva a poskytujú odborné služby a metodickú pomoc týmto školám.
8. Spolupracovať so školskými špeciálnymi pedagógmi v základných školách a stredných školách a poskytovať im metodickú pomoc.

2.5.3.3 Výchovný poradca

1. V súvislosti s riešením výchovných a vzdelávacích problémov posilňovať a podporovať pozíciu a výchovno-poradenské aktivity výchovného poradcu ako základného článku systému výchovného poradenstva plniaceho úlohy školského poradenstva v zmysle zákona NR SR č. 279/1993 Z. z. o školských zariadeniach v znení neskorších predpisov a v zmysle vyhlášky MŠ SR č. 43/1996 Z. z. o podrobnostiach o výchovnom poradenstve a o poradenských zariadeniach a vytvárať mu adekvátne podmienky na prácu:
  - a) zabezpečiť kabinet výchovného poradenstva na škole (kde výchovný poradca poskytuje konzultácie a odbornú pomoc žiakom, rodičom, učiteľom,...) vrátane vybavenia počítačom s tlačiarňou a napojením na Internet,
  - b) stanoviť poradensko-konzultačný deň výchovného poradcu, podľa možnosti bez vyučovacej povinnosti,
  - c) suplovaním poverovať po konzultácii s výchovným poradcom,
  - d) nepoverovať výchovného poradcu vykonávaním pedagogického dozoru,
  - e) vytvoriť výchovnému poradcovi priestor na odborné a informačné vystúpenia na pedagogickej rade a priestor na metodickú činnosť,
  - f) zabezpečiť osobný kontakt výchovného poradcu a rodičov na rodičovských združeniach,
  - g) zabezpečiť priame vstupy výchovného poradcu do všetkých tried školy,
  - h) v oblasti profesionálnej orientácie sa zamerať odbornú poradenskú činnosť,
  - i) profesionalizácia výchovného poradcu je podmienkou na vykonávanie tejto funkcie a vedenie školy je povinné mu ju zabezpečovať a umožňovať (priebežné vzdelávanie a špecializačné inovačné štúdium v metodicko-pedagogických centrách, postgraduálne štúdium na vysokých školách, kurzy, semináre, aktívy atď.).
2. Výchovný poradca úzko spolupracuje s ostatnými členmi pedagogického zboru, najmä s triednymi učiteľmi, so školským psychológom, školským lekárom, školským špeciálnym pedagógom, s koordinátorom prevencie, s príslušným školským zariadením poradenstva a prevencie, s úradmi práce, so sociálnymi partnermi školy, s rodičmi žiakov, zamestnávateľskými a zamestnaneckými organizáciami a záujmovými občianskymi organizáciami, sleduje a skúma miestne a regionálne potreby odbornej praxe, vývoj zamestnanosti a uplatňovanie sa absolventov v praxi.
3. Výchovný poradca získava metodickú pomoc a informačný servis v inštitúciách: pedagogicko-psychologické poradne, špeciálno-pedagogické poradne, detské integračné centrá, metodicko-pedagogické centrá, Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie (Metodicko-výskumný kabinet pre výchovné a psychologické poradenstvo a prevenciu), školské výpočtové strediská a iné inštitúcie participujúce na výchove a vzdelávaní.

4. V činnosti výchovných poradcov posilňovať význam kariérového poradenstva ako nástroja zosúladovania profesionálnych želaní a kompetencií žiakov a študentov.

2.5.3.4 Školský psychológ

1. V záujme humanizácie škôl, optimalizácie psychického vývinu žiakov vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a pomoci učiteľom pri zvládaní nárokov výchovno-vzdelávacieho procesu vytvárať na školách s vysokým počtom žiakov, zvlášť na stredných školách, pracovné miesta školských psychológov.
2. Psychologickú činnosť školského psychológa môžu podľa zákona č. 199/1994 Z. z. o psychologickú činnosť a o komore psychológov v znení neskorších predpisov vykonávať len osoby, ktoré absolvovali vysokoškolské štúdium v odbore psychológia. Školský psychológ je absolventom vysokej školy druhého stupňa v študijnom odbore 3.1.9 Psychológia (denná forma) so zameraním na školskú, pedagogickú a poradenskú psychológiu (jednoodborové VŠ štúdium psychológie) alebo vysokej školy druhého stupňa v študijnom odbore 1.1.1 Učiteľstvo akademických predmetov so zameraním na psychológiu tak, aby splnil požadovaný limitovaný minimálny počet kreditov za absolvované psychologické disciplíny, psychologické problémové okruhy a tematické bloky požadované Európskou federáciou psychologických asociácií (EFPA).
3. Školský psychológ v súlade so zákonom č. 279/1993 Z. z. o školských zariadeniach v znení neskorších predpisov a vyhláškou MŠ SR č. 43/1996 Z. z. o podrobnostiach o výchovnom poradenstve a poradenských zariadeniach:
  - a) môže byť v pracovnom pomere s poradenským zariadením alebo so školou,
  - b) skúma úroveň kognitívneho vývinu a kognitívnych procesov žiakov,
  - c) diagnostikuje predpoklady žiakov v oblasti všeobecných a špeciálnych intelektových schopností, osobnostných vlastností, motivácie výkonu a záujmov najmä v súvislosti s ich zaradením a výkonom v triedach s rozšíreným vyučovaním cudzích jazykov,
  - d) podieľa sa spolu s výchovným poradcom na procese profesionálnej orientácie a voľby povolania žiakov stojacich pred 1. a 2. smerovou voľbou,
  - e) poznáva špeciálne edukačné potreby žiakov,
  - f) spolupracuje so školským špeciálnym pedagógom na integrácii žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
  - g) spolupodieľa sa na príprave individuálnych programov výchovy a vzdelávania detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami s ohľadom na rozvoj ich osobnosti,
  - h) pracuje so žiakmi v školách s prevažujúcim rómskym etnikom a pripravuje programy na ich starostlivosť v procese výchovy a vzdelávania a na podporu ich osobnostného rozvoja a rozvoja ich potencialít - tvorivosti, nadania, talentu,
  - i) pracuje s deťmi zo sociálne a kultúrne menej podnetného prostredia prostredníctvom špeciálne pripravených rozvíjajúcich programov,
  - j) v spolupráci s pedagógmi školy a pedagogicko-psychologickou poradňou pripravuje pre tvorivých a nadaných žiakov špeciálne diferencované postupy vo výchove a vzdelávaní,
  - k) poznáva a diagnostikuje žiakov neprosievajúcich a žiakov učiacich sa pod svoje možnosti, navrhuje a v rámci svojej pôsobnosti sa zúčastňuje na realizácii priamych a nepriamych intervencií do výchovno-vzdelávacieho procesu a špeciálnych učebných a rozvíjajúcich programov pre nich,

- l) poznáva a diagnostikuje žiakov s problémami a poruchami v správaní a v spolupráci s triednymi učiteľmi a s centrami výchovnej a psychologickkej prevencie sa podieľa na tvorbe a realizácii intervenčných programov na modifikáciu nežiaduceho správania,
- m) zúčastňuje sa na príprave a realizácii programov pre žiakov, zameraných na rozvoj ich osobnosti a duševného zdravia a sociálnych spôsobilostí a sociálnej kompetencie;
- n) pracuje so žiakmi nachádzajúcimi sa v kríze a spolu s psychológmi z pedagogicko-psychologických poradní krízu rieši a tak zabraňuje vzniku ďalších nežiaducich dôsledkov krízového stavu u žiaka,
- o) zaoberá sa problémami preťaženia, únavy, psychickej záťaže a stresu žiakov v školskom prostredí a spolupodieľa sa na vytváraní podmienok pre nestresovú prácu v škole a možností prekonávania preťaženia a únavy žiakov,
- p) zapája sa do výučby predmetu psychológia alebo etická výchova v prípade, ak má pedagogickú kvalifikáciu.

2.5.4 Záujmovo-vzdelávacie zariadenia

1. Začiatkom školského roka 2007/2008 vykoná MŠ SR v súlade so Skúšobným poriadkom vydaným rozhodnutím MŠ SR č. 156/2003-42 zo dňa 30. 4. 2003 pravidelnú kontrolu jazykových škôl a štátnych jazykových škôl zaradených do siete škôl a školských zariadení, ktoré majú oprávnenie vykonávať štátne jazykové skúšky. Cieľom kontroly je preveriť dodržiavanie legislatívneho rámca spojeného s týmto oprávnením. Previerka bude vychádzať zo štatistického výkazu škôl (MŠ SR)18-01.
2. Oprávnenie na vykonávanie štátnych jazykových skúšok, ktoré získali niektoré vysoké školy v minulosti, stratilo platnosť. Oprávnenie bolo vydané na základe zákona SNR č. 542/1990 Zb. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a zákona NR SR č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tieto zákony stratili platnosť vydaním zákona NR SR č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť v januári 2004. V čase vydania oprávnenia platil zákon SNR č. 172/1990 o vysokých školách v znení neskorších predpisov, ktorý v § 24 ods. 1 písm. c), ktorý umožňoval vysokým školám v rámci celoživotného vzdelávania zabezpečovať vyučovanie cudzích jazykov a štátne jazykové skúšky podľa osobitných predpisov. Zákon sa v uvedenom ustanovení odvolával aj na vyhlášku MŠ SR č. 44/1996 Z. z. o jazykových školách, štátnych jazykových školách a štátnych jazykových skúškach, teda umožňoval vysokým školám získať oprávnenie na vykonávanie štátnych jazykových skúšok. V súčasnosti platný zákon NR SR č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, účinný od 1. 4. 2002, už neobsahuje vyššie uvedené ustanovenie. Z toho vyplýva, že v súčasnosti vysoké školy nemajú oprávnenie vykonávať štátne jazykové skúšky v zmysle citovanej vyhlášky o jazykových školách.

2.5.5 Školské účelové zariadenia

1. Zriaďovateľ podľa miestnych podmienok zabezpečuje ekonomicky a organizačne efektívnosť školského stravovania detí a žiakov formou zriaďovania zariadení školského stravovania, ktorých je zriaďovateľom v súlade so zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej

správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

2. Režim stravovania detí a žiakov, zamestnancov škôl a školských zariadení a ostatných stravujúcich je upravený v platnom prevádzkovom poriadku školy alebo školského zariadenia schválenom príslušným regionálnym úradom verejného zdravotníctva SR v súlade so zákonom č. 126/2006 Z. z. o verejnom zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
3. Pri zabezpečovaní stravovania pre zamestnancov škôl a školských zariadení postupuje riaditeľ školy alebo školského zariadenia alebo zriaďovateľ, ak zariadenie školského stravovania nemá právnu subjektivitu, v súlade s § 152 zákona č. 311/2001 Z. z. (zákoník práce) v znení neskorších predpisov.
4. Zabezpečovať propagáciu zdravej výživy deťom, žiakom a ich rodičom formou poskytovania informácií o školskom stravovaní, organizovania ochutnávok (nátierok, mliečnych nápojov a mliečnych výrobkov, zeleninových šalátov a podobne) v spolupráci s dodávateľmi tovarov, sponzorských príspevkov, darovaných poľnohospodárskych produktov od rodičov, za účasti regionálnej tlače, televízie a pod. Propagáciu organizovať aj v čase prítomnosti rodičov počas konania rodičovských združení.
5. Zabezpečovať vhodné pracovné podmienky, pracovné priestory, pracovné náradie, bezpečné strojno-technologické zariadenia za dodržiavania bezpečnosti a ochrany zdravia v súlade s Nariadením vlády SR č. 298/2006 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania a Nariadením vlády SR č. 362/2006 Z. z. Používať ochranný pracovný odev a protišmykovú pracovnú obuv.
6. Ak škola alebo školské zariadenie prevádzkuje bufet pre deti a žiakov, nesmie byť ponúkaný sortiment alkoholických nápojov a tabakových výrobkov. V zmysle zásad zdravej výživy sa neodporúča v bufete a inom zariadení rýchleho občerstvenia (napr. automat) v škole alebo školskom zariadení ponúkať sortiment sýtených nápojov a nápojov s obsahom chinínu a kofeínu.
7. Odporúča sa predškolským zariadeniam, školám a zriaďovateľom škôl a predškolských zariadení v súlade s Metodickým usmernením MŠ SR č. 23/2006 spolupracovať s mliekarenskými podnikmi v SR (ktoré sú žiadateľmi o finančnú pomoc v zmysle výnosu Ministerstva pôdohospodárstva SR z 31. augusta 2004 č. 2108/2004-100 o poskytovaní finančných zdrojov Európskej únie na podporu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov v znení neskorších predpisov) v rámci zabezpečovania školského mliečneho programu.
8. Riaditeľ (vedúci) zariadenia školského stravovania spolupracuje s riaditeľom školy alebo s riaditeľom školského zariadenia:
  - a) pri zabezpečovaní pedagogického dozoru nad deťmi a žiakmi v zariadení školského stravovania,
  - b) pri vypracovaní stravovacieho režimu stanovením prestávky na jedlo a oddych tak, aby prestávky na doplnkové stravovanie a hlavné jedlo zodpovedali fyziologickým potrebám stravujúcich sa detí a žiakov,

- c) pri výchove k spoločenskému stravovaniu, zásadám zdravej výživy, hygiene a stolovaniu a pri odstraňovaní negatívnych stravovacích návykov detí, žiakov a pri zabezpečovaní pitného režimu,
  - d) pri zabezpečovaní školského mliečneho programu.
9. Organizovať režim stravovania detí v predškolskom zariadení v súlade s § 8 ods. 4 nariadenia vlády SR č. 362/2006 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na výchovné a výchovno-vzdelávacie zariadenia pre deti a mladistvých. Individuálne donášanie stravy pre deti do predškolského zariadenia je neprípustné s výnimkou diétného stravovania.
  10. Poskytovať diétné stravovanie v zariadeniach školského stravovania v súlade s ustanovením § 8 ods. 5 písm. b) nariadenia vlády SR č. 362/2006 Z. z a to donáškou pripravenej stravy zákonným zástupcom dieťaťa alebo žiaka na základe písomného potvrdenia praktického lekára. Spôsob manipulácie s prinesenou stravou musí byť súčasťou prevádzkového poriadku zariadenia školského stravovania.
  11. Podporovať vzdelávanie nepedagogických zamestnancov a zabezpečiť, aby všetci zamestnanci zariadenia školského stravovania boli primerane vyškolení v uplatňovaní zásad správnej výrobnjej praxe (HACCP) v zmysle nariadenia č. 852/2004 Európskeho parlamentu a rady o hygiene potravín.
  12. Využívať poskytovanie pomoci z finančných zdrojov Európskej únie na podporu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov pre deti predškolského zariadenia a pre žiakov s povinnou školskou dochádzkou v zmysle výnosu Ministerstva pôdohospodárstva SR z 31. augusta 2004 č. 2108/2004-100 v znení neskorších predpisov a metodického usmernenia MŠ SR č. 23/2006-R k realizácii vyššie citovaného výnosu.
  13. Bližšie informácie sa nachádzajú na internetových stránkach www.apa.sk a www.minedu.sk.

3 MATERIÁLNO-TECHNICKÉ ZABEZPEČENIE ŠKÔL A ŠKOLSKÝCH ZARIADENÍ

3.1 Učebnice

1. MŠ SR v zmysle ustanovenia § 40 ods. 1 zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov vydalo schvaľovacie doložky pre nasledujúce tituly učebníc odborných predmetov na stredných odborných školách, stredných odborných učilištiach a učilištiach:
  - a) Statika a navrhovanie konštrukcií autorky Ing. Eleny Burešovej dňa 19. mája 2006 pod číslom CD-2006-6291/13991-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre tretí ročník študijného odboru 3917 6 06 technické a informatické služby – v stavebníctve,
  - b) Mechanika A autorky Ing. Jana Ursínyová dňa 22. mája 2006 pod číslom CD-2006-6922/15283-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre tretí ročník študijného odboru 3650 6 staviteľstvo,
  - c) Úvod do sveta práce autoriek Ing. Janka Krošláková a Mgr. Marta Palkovičová dňa 24. mája 2006 pod číslom CD-2006-7402/16377-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre

- učebné a študijné odbory denného štúdia absolventov základných škôl na stredných školách,
- d) Úvod do sveta práce autoriek PhDr. Marty Hargašovej, CSc., PhDr. Dariny Lepeňovej, PhDr. Eneke Hanzelovej, CSc., PhDr. Zuzany Kostolnej, PhDr. Beaty Perichtovej dňa 9. júna 2006 pod číslom CD-2006-8625/19266-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre učebné a študijné odbory denného štúdia absolventov základných škôl na stredných školách,
  - e) Chemické a ekonomické výpočty pre 2. ročník študijného odboru 2848 6 chemická informatika autoriek Ing. Alica Macejková Ing. Ľudmila Glosová dňa 4. júla 2006 pod číslom CD-2005-9964/22224-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre druhý ročník študijného odboru 2848 6 chemická informatika,
  - f) Chemická výroba 2. pre študijné odbory 2885 6 chemická výroba a 2850 6 chémia autorky Ing. Eleny Kulichovej dňa 28. júla 2006 pod číslom CD-2006-11474/25543-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 2. ročník študijných odborov 2885 6 chemická výroba a 2850 6 chémia,
  - g) Manažment kultúry pre stredné pedagogické školy, pedagogické a sociálne akadémie a pedagogické a kultúrne akadémie autora PhDr. Jána Dvorského, PhD. dňa 12. októbra 2006 pod číslom CD-2006-14719/34452-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 3. a 4. ročník študijného odboru 7663 6 kultúrno-výchovný pracovník,
  - h) Logistika v doprave autorky Ing. Márie Weiszerovej dňa 31. októbra 2006 pod číslom CD-2006-15835/37534-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 3. ročník študijného odboru 3760 6 prevádzka a ekonomika dopravy,
  - i) Psychológia pre stredné pedagogické školy, pedagogické a sociálne akadémie a pedagogické a kultúrne akadémie autorov prof. PhDr. Miron Zelina, DrSc. a doc. PhDr. Milota Zelinová, CSc. dňa 20. októbra 2006 pod číslom CD-2006-14948/35045-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 2. ročník študijného odboru 7649 6 učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo,
  - j) Biológia a starostlivosť o zdravie pre stredné pedagogické školy, pedagogické a sociálne akadémie a pedagogické a kultúrne akadémie autorov PaedDr. Mária Uhereková, Mgr. Andrea Mészárosová, Ing. Iveta Trévaiová dňa 6. novembra 2006 pod číslom CD-2006-16477/36243-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 1. ročník študijného odboru 7661 6 sociálno-výchovný pracovník,
  - k) Strojníctvo IV. pre 4. ročník SPŠ autorov Ing. Katarína Michalíková, Ing. Oldrich Michalík dňa 13. novembra 2006 pod číslom CD-2006-16714/39476-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 4. ročník študijného odboru 3917 6 02 technické a informatické služby – v strojárstve,
  - l) Automobily II. Prevody autorov Ing. Zdeněk Jan, Ing. Bronislav Ždánský dňa 4. decembra 2006 pod číslom CD-2006-17701/41624-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 2. ročník učebného odboru 2487 2 autoopravár,
  - m) Colná deklarácia autorky Kataríny Machovičovej dňa 20. decembra 2006 pod číslom CD-2006-20268/46526-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 3. ročník študijného odboru 3759 4 komerčný pracovník v doprave,
  - n) Cestné vozidlá IV. pre SPŠ dopravné autora Ing. Ivana Faktora dňa 13. decembra 2006 pod číslom CD-2006-19605/45195-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 4. ročník študijného odboru 3765 6 technika a prevádzka dopravy,
  - o) Colná náuka autora Ing. Igora Tóčika dňa 12. decembra 2006 pod číslom CD-2006-18842/43837-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 2. ročník študijného odboru 3760 6 prevádzka a ekonomika dopravy,

- p) Technológia pre 2. ročník učebného odboru 2954 2 mäsiar, autorka Ing. Eva Hudeková dňa 29. septembra 2006 pod číslom CD-2006-14295/30729-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 2. ročník učebného odboru 2954 2 mäsiar,
  - q) Technológia pre 1. ročník učebného odboru 2962 2 00 pekár, autorka Ing. Gabriela Dubová dňa 30. októbra 2006 pod číslom CD-2006-15392/36242-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 1. ročník učebného odboru 2962 2 00 pekár,
  - r) Technológia pre 2. ročník učebného odboru 2964 2 00 cukrár, autorka Ing. Gabriela Sládečková dňa 24. novembra 2006 pod číslom CD-2006-17475/40341-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 2. ročník učebného odboru 2964 2 00 cukrár,
  - s) Technológia pre 4. ročník SPŠ potravinárskych, 2. časť, pre študijný odbor 2940 6 potravinárstvo, zameranie 08 podnikanie v potravinárstve, autorky Ing. Gabriela Dubová a Ing. Gabriela Sládečková dňa 10. novembra 2006 pod číslom CD-2006-16328/38416-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 4. ročník študijného odboru 2940 6 potravinárstvo, zameranie 08 podnikanie v potravinárstve,
  - t) Technológia 3 pre 3. ročník učebného odboru 3355 2 stolár, autorov Ing. Marián Vagovič - Ing. Alena Galanová dňa 10. októbra 2006 pod číslom CD-2006-14758/34270-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 3. ročník učebného odboru 3355 2 stolár,
  - u) Traktory a automobily 1 pre 2. ročník študijného odboru 4243 6 00 mechanizácia pôdohospodárstva dňa 24. októbra 2006 pod číslom CD-2006-15391/36235-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 2. ročník študijného odboru 4243 6 00 mechanizácia pôdohospodárstva,
  - v) Cvičná firma praktikum, autorov Ing. Alena Horáčková, Ing. Gabriela Horecká, Ing. Ľudmila Velichová PhD., Ing. Zuzana Zámečníková dňa 24. augusta 2006 pod číslom CD-2006-11606/28351-2:093 ako prvé vydanie učebnice pre voliteľný predmet cvičná firma študijného odboru 6317 6 obchodná akadémia,
  - w) Daňová sústava pre obchodné akadémie, autorky Ing. Blanky Prčovej dňa 15. augusta 2006 pod číslom CD-2006-11608/25825-1:093 ako prvé vydanie učebnice pre voliteľný predmet daňová sústava študijného odboru 6317 6 obchodná akadémia,
  - x) Tovaroznalectvo II autorov Ing. Zdenky Olšanskej, Bc. Antónie Balažovičovej, Ing. Márie Szemesovej, Ing. Heleny Putzovej, Ing. Ladislava Müllera, Ing. Antona Špeťka dňa 10. novembra 2006 pod číslom CD-2006-16822/38822-1:093 ako prvé vydanie druhej časti učebnice pre odborný predmet tovaroznalectvo študijného odboru 6317 6 obchodná akadémia,
  - y) Hospodárska geografia 2 autorov PaedDr. Jana Baková, RNDr. Peter Likavský, PhD., PaedDr. Emília Szitásová, Erika Eppingerová dňa 24. novembra 2006 pod číslom CD-2006-17477/40343-1:093 ako prvé vydanie druhej časti učebnice pre 1. ročník študijného odboru 6317 6 obchodná akadémia.
2. MŠ SR v zmysle ustanovenia § 40 ods. 1 zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov vydalo schvaľovacie doložky pre nasledujúce tituly učebníc pre stredné školy:
- a) Organická chémia I pre gymnáziá autorov P. Záhradník, V. Lisá pod číslom CD-2006-1503/3420-1:092 a zaradilo ju do zoznamu odporúčaných učebníc pre gymnáziá,
  - b) Slovenský jazyk pre 1.-4. ročník stredných škôl autoriek K Hincová a A. Húsková pod číslom CD-2006-1126/2345-1:092 a zaradilo ju do zoznamu odporúčaných učebníc pre stredné školy,

- c) Cvičebnica slovenského jazyka pre 1. ročník stredných škôl autoriek M. Kucharíková, K. Hincová a A. Húsková pod číslom CD-2006-7009/15630-1:092 a zaradilo ju do zoznamu odporúčaných učebníc pre stredné školy,
  - d) Základy estetiky a etikety autora E. Mistríka pod číslom CD-2006-9766/21885-1:092 a zaradilo ju do zoznamu odporúčaných učebníc pre stredné školy,
  - e) Dejepis pre 3. ročník gymnázií – Svetové dejiny autoriek D. Kodajová a M. Tonková pod číslom CD-2006-12753/28682-1:092 o a zaradilo ju do zoznamu odporúčaných učebníc pre stredné školy,
  - f) Slovenský jazyk pre 1. ročník stredných škôl autoriek M. Caltíková, A. Polakovičová, L. Štarková a Z. Lorencová pod číslom CD-2006-8635/19225-1:092 a zaradilo ju do zoznamu odporúčaných učebníc pre stredné školy,
  - g) Cvičebnica zo slovenského jazyka pre 1. ročník stredných škôl autoriek M. Caltíková, A. Polakovičová, L. Štarková a Z. Lorencová pod číslom CD-2006-8635/19225-1:092 a zaradilo ju do zoznamu odporúčaných učebníc pre stredné školy,
  - h) 1. zošit s internetom pre prímu až kvartu gymnázií s osemročným štúdiom a 2. stupeň základných škôl dňa 5. septembra 2006 pod číslom CD-2006-11016/26870-2:092,
  - i) Informatika pre SŠ - Programovanie v Delphi dňa 21. decembra 2005 pod číslom CD-2005-3046/35885-35:092,
  - j) Szöveggyűjtemény VI.rész. A két világháború közötti időszak.(Zbierka textov VI. časť. Obdobie medzi svetovými vojnami.) pre 3. ročník gymnázií, SŠ a štvorročné OŠ s vyučovacím jazykom maďarským autoriek Z. Kulcsárová a M.Kulcsárová pod číslom CD-2006-8617/26866-2:094 s platnosťou od 1. septembra 2006,
  - k) Irodalom a középiskolák 4. osztálya számára. 2.rész (Literatúra pre 4. ročník stredných škôl s vyučovacím jazykom maďarským.2.časť.) autorov G. Csanda a M. Gubík pod číslom CD-2006-12267/32361-2:094 s platnosťou od 27. septembra 2006,
  - l) Dejepis pre 1. ročník gymnázií s vyučovacím jazykom maďarským autorov L. Kovács, A. Simon a B. Simon pod číslom CD-2006-12403/27761-1:094 s platnosťou od 30. novembra 2006 učebnicu.
3. MŠ SR v zmysle ustanovenia § 40 ods. 1 zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov vydalo schvaľovacie doložky pre nasledujúce tituly učebníc pre základné školy:
- a) Ukrajinský jazyk pre 8. ročník základnej školy s vyučovacím jazykom ukrajinským a s vyučovaním ukrajinského jazyka autorky V. Sabolová dňa 14. decembra 2006 pod číslom CD-2006-19655/45139-1:094,
  - b) Zenei nevelés az alapiskola 9. osztálya számára (Hudobná výchova pre 9. ročník ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským) autorov M. Lukovics a L. Stirber pod číslom CD-2006-8866/25527-2:094 s platnosťou od 1. septembra 2006 učebnicu,
  - c) Šlabikár pre 2. ročník základných škôl s vyučovacím jazykom rusínskym a vyučovaním rusínskeho jazyka, autora J. Hriba pod číslom CD-2006-11858/26570-1:094 s platnosťou od 1. septembra 2006,
  - d) Pracovný zošit z rusínskeho jazyka pre 2. ročník základných škôl s vyučovacím jazykom rusínskym a vyučovaním rusínskeho jazyka autora M. Graja pod číslom CD-2006-11858/26573-2:094 s platnosťou od 1. septembra 2006,
  - e) Čítanka pre 2. ročník základných škôl s vyučovacím jazykom rusínskym a vyučovaním rusínskeho jazyka autora J. Hriba pod číslom CD-2006-11858/26580-3:094 s platnosťou od 1. septembra 2006 učebnicu,

- f) Zenei nevelés az alapiskola 3. osztálya számára (Hudobná výchova pre 3. ročník ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským) autorky Y. Orsovicsovej pod číslom CD-2006-8114/26871-2:094 s platnosťou od 1. septembra 2006,
  - g) Hudobná výchova pre 7. ročník základných škôl a pre osemročné gymnáziá pod číslom CD-2006-5660/17093-2:091 dňa 24. mája 2006.
4. MŠ SR v zmysle ustanovenia § 40 ods. 1 zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov vydalo schvaľovacie doložky pre nasledujúce tituly učebníc pre špeciálne školy:
- a) Šlabikár pre 1. – 3. ročník SZŠ, vzdelávací variant B, pod číslom CD-2006-10058/22222-1:095 dňa 20. júla 2006 ako učebnicu pre 1. – 3. ročník špeciálnej základnej školy pre žiakov s mentálnym postihnutím, vzdelávací variant B,
  - b) Matematika pre 5. ročník ZŠ pre sluchovo postihnutých pre základné školy pre sluchovo postihnutých pod číslom CD-2006-13094/29184-1:095,
  - c) Irodalmi olvasókönyv a speciális alapiskola 8. osztálya számára (Literárna čítanka pre 8. ročník špeciálnych ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským) autorky R. Pánovej pod číslom CD-2006-13020/39221-2:094 s platnosťou od 13. novembra 2006,
  - d) Literárna výchova pre 9. ročník základnej školy pre nevidiacich autorov D. Petříková a R. Trutz, ktorú pre potreby nevidiacich modifikovala Š. Múdra pod číslom CD-2006-17399/40114-1:095 dňa 8. decembra 2006,
  - e) Slovenský jazyk pre 8. ročník základnej školy pre nevidiacich autorov E. Tibenská, E. Frūhaufová, J. Kesselová, V. Patráš, J. Sabol, M. Sedláková, ktorú pre potreby nevidiacich žiakov modifikovala I. Lehotská pod číslom CD-2006-17156/39635-1:095 dňa 11. decembra 2006,
  - f) Slovenský jazyk pre 7. ročník základnej školy pre nevidiacich autorov E. Tibenská, E. Frūhaufová, J. Kesselová, V. Patráš, J. Sabol, M. Sedláková, ktorú pre potreby nevidiacich žiakov modifikovala I. Lehotská pod číslom CD-2006-16323/38415-1:095 dňa 8. decembra 2006,
  - g) Literárna výchova pre 8. ročník základnej školy pre nevidiacich autorov D. Petříková, R. Trutz, ktorú pre potreby nevidiacich žiakov modifikovala Š. Múdra pod číslom CD-2006-14651/34248-1:095 dňa 21. novembra 2006,
  - h) Dejepis pre 6. ročník základnej školy pre sluchovo postihnutých autorov K. Mojtová-Bernátová, S. Jovankovič, I. Domancová pod číslom CD-2006-18585/41827-1:095 dňa 8. decembra 2006.
5. MŠ SR v zmysle ustanovenia § 40 ods. 1 zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov vydalo schvaľovaciu doložku pre učebnicu Hudobná náuka pre 6. ročník základných umeleckých škôl pod číslom CD-2006-13685/30725-1:091 dňa 5. októbra 2006.
6. Nákup učebníc pre základné a stredné školy na školský rok 2007/2008 vychádza z požiadaviek škôl na učebnice v objednávacom konaní z konca roka 2006. Finančné možnosti nákupu sú limitované. Požiadavku škôl pokrývajú len na 65 %. Zoznam titulov zaradených do edičného plánu učebníc na rok 2007 je rozdelený do dvoch kategórií A a B. Kategória A obsahuje učebnice, ktoré sa vošli do limitu finančných prostriedkov vyčlenených na nákup učebníc pre základné a stredné školy. Kategória B sú učebnice, ktoré sa nevošli do limitu a MŠ SR ich bude realizovať v prípade, že niektorá z učebníc v kategórii A nevyjde.

7. Po ukončení objednávacieho konania na nákup učebníc si môžu objednať učebnice len novoootvorené školy. Do konca februára si môžu upraviť objednávku pre 1. ročník všetky školy, t.j. zvýšiť ju alebo znížiť podľa počtu žiakov zapísaných do 1. ročníka. Vzhľadom na to, že klesá populácia, prispôsobí MŠ SR výšku objednávok jednotlivých učebníc podľa reálneho počtu žiakov v príslušnom ročníku. Z tohto dôvodu je potrebné spresniť objednávku nielen smerom nahor ale aj nadol.
8. Pre nákup učebníc cudzieho jazyka z dovozu odporúčaných na výučbu jazyka v 3. a 4. roč. základnej školy (variant, v ktorom sa cudzí jazyk vyučuje ako povinný predmet) platia naďalej rovnaké podmienky ako doteraz. Po zakúpení učebníc a uhradení faktúry za nákup, môže škola požiadať MŠ SR o refundáciu vynaložených finančných prostriedkov. K žiadosti o refundáciu priloží kópiu uhradenej faktúry vrátane dodacieho listu a potvrdenie zriaďovateľa o tom, že škola má triedy s rozšíreným vyučovaním cudzieho jazyka ako povinného predmetu. Učebnice majú životnosť päť rokov. O refundáciu žiadajú len školy, ktorým sa doteraz nerefundoval nákup učebníc, resp. si potrebujú doplniť fond učebníc vzhľadom na zvýšený počet žiakov. Školy predkladajú svoje žiadosti o refundáciu najneskôr do 31. októbra. MŠ SR koncom kalendárneho roka, v prípade dostatku finančných prostriedkov, refunduje školám nákup učebníc pre žiakov. Pracovné zošity si hradia žiaci.
9. Pre ťažko zrakovo postihnutých žiakov integrovaných v systéme bežných stredných škôl, gymnázií a konzervatórií sú aj v tomto roku vyčlenené finančné prostriedky na úhradu modifikácie povinných študijných textov a notovín do slovenského znakového kódu Braillovho bodového písma. Odporúča sa spolupracovať v tomto smere s Podporným centrom pre zrakovo postihnutých pri MFF UK v Bratislave, s Úniou nevidiacich a slabozrakých v Bratislave, s Knihnicou Mateja Hrebendu pre nevidiacich v Levoči a so Stredným odborným učilišťom pre zrakovo postihnutých v Levoči.
10. V rámci projektu Inovačná didaktika pomocou webu, ktorý bol spolufinancovaný Európskou komisiou v rámci programu Socrates-Minerva vznikol medzinárodný portál pre učiteľov so zadaniami pre rôzne predmety a medzipredmetové projekty a je prístupný na adrese: <http://wad.fmi.uni-sofia.bg/wad/sk/>.

3.2 Školské tlačivá

1. Ministerstvo školstva SR upozorňuje riaditeľov škôl na dodržiavanie § 28 ods. 1 zákona 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
2. Zoznam platných a tiež zmenených tlačív sa nachádza na internetovej adrese www.sevt.sk/skolstvo.
3. Odporúča sa riaditeľom škôl, aby sa v prípade akýchkoľvek otázok týkajúcich sa školských tlačív a ich administrácie a vedenia pedagogickej dokumentácie obracali na oddelenia odborných činností krajských školských úradov.

4 ĎALŠIE VZDELÁVANIE PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV A NEPEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV

1. Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov organizujú a realizujú, v súlade s § 14 ods. 2 písm. b) až d) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, priamo riadené organizácie Ministerstva školstva SR. Uvádzanie do praxe, prípravu vedúcich pedagogických zamestnancov, priebežné vzdelávanie, špecializačné inovačné štúdium a špecializačné kvalifikačné štúdium organizujú a realizujú školy, školské zariadenia, vzdelávacie organizácie Ministerstva školstva SR, vysoké školy a iné ústredné orgány, ktoré zriaďujú školy, v súlade s § 4 až 9 vyhlášky Ministerstva školstva SR č. 42/1996 Z. z. o ďalšom vzdelávaní pedagogických pracovníkov na základe schválených projektov. Úspešný absolvent ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov dostane záverečné hodnotenie komisie, osvedčenie, resp. vysvedčenie, podľa druhu absolvovaného vzdelávania.
2. Škola alebo školské zariadenie organizuje uvádzanie začínajúcich pedagogických zamestnancov do praxe podľa vzorového projektu, vydaného Ministerstvom školstva SR a priebežné vzdelávanie pedagogických zamestnancov, ktorých obsah a rozsah určujú potreby školy alebo školského zariadenia na základe projektu školy alebo školského zariadenia v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 42/1996 Z. z.
3. Za koordináciu a zabezpečenie ďalšieho vzdelávania pedagogických a nepedagogických zamestnancov škôl a školských zariadení zodpovedajú riaditelia škôl a školských zariadení v súlade s § 5 ods. 2 písm. d) zákona č. 596/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov. Odporúča sa riaditeľom škôl a školských zariadení vypracovať koordinačný plán vzdelávania zamestnancov škôl a školských zariadení, ktorý bude súčasťou organizačného poriadku školy alebo školského zariadenia.
4. Odporúča sa riaditeľom škôl podporovať ďalšie vzdelávanie učiteľov v rámci ponuky vzdelávacích programov vzdelávacích organizácií Ministerstva školstva SR, najmä vzdelávania, vychádzajúceho z prioritných úloh Ministerstva školstva SR a školy alebo školského zariadenia. Riaditeľ školy môže iniciovať ďalšie vzdelávanie učiteľov školy prostredníctvom metodicko-pedagogického centra podľa aktuálnych potrieb a zamerania školy pre celý pedagogický kolektív, resp. jeho časť.
5. Priority ďalšieho vzdelávania:
  - a) skvalitňovanie vzdelávania pedagogických zamestnancov v oblasti poznania a úcty k národným a kresťanským tradíciám,
  - b) tvorivá práca v zavádzaní a využívaní produktívnych metód a foriem práce pedagogického zamestnanca vo výchovno-vzdelávacom procese,
  - c) získavanie kompetencií na využívanie informačných a komunikačných technológií vo vyučovacom procese,
  - d) skvalitňovanie jazykových spôsobilostí a spôsobilostí komunikácie učiteľov cudzích jazykov,
  - e) zvyšovanie právneho vedomia, manažérskych a marketingových schopností a projektového manažmentu pedagogických zamestnancov s dôrazom na vedúcich pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov školských úradov,

- f) ďalšie vzdelávanie učiteľov materských škôl zacieliť na rozvoj tvorivosti pedagóga v roli edukátora, facilitátora a pozorovateľa v hrách a hrových činnostiach, ktoré sú prioritnou súčasťou edukačného procesu v podmienkach materskej školy, na problematiku pedagogickej diagnostiky, plánovania výchovno-vzdelávacej činnosti, rozvoj zručností pedagogických zamestnancov v oblasti tvorby a realizácie projektov s cieľom získať finančné prostriedky v prospech detí materských škôl,
  - g) zvýšenú pozornosť venovať hodnoteniu vlastného pôsobenia vo vzťahu k dieťaťu v pedagogickom diagnostikovaní,
  - h) dôraz klásť na rozvoj multikultúrnych kompetencií učiteľa a na rozvoj kompetencií pedagogických zamestnancov, formovať postoje, zručnosti a vedomosti žiakov v oblasti ľudských práv,
  - i) zvyšovanie kompetencií v oblasti špeciálneho školstva podľa druhu postihnutia integrovaných žiakov v základných školách a stredných školách,
  - j) realizovať príbežné vzdelávanie zamestnancov zariadení školského stravovania v osvojení si zásad zavádzania správnej výrobnéj praxe v školských stravovacích zariadeniach HACCP.
6. Štátny inštitút odborného vzdelávania zabezpečuje v súlade s vyhláškou Ministerstva školstva SR č. 42/1996 Z. z. o ďalšom vzdelávaní pedagogických pracovníkov:
- a) ďalšie vzdelávanie učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy zamerané na rozšírenie vedomostí a kompetencií odbornej a pedagogickej spôsobilosti v oblasti ukončovania štúdia na stredných školách v zmysle projektu ESF „Národný projekt ďalšieho vzdelávania učiteľov odborných predmetov v oblasti ukončovania štúdia“,
  - b) priebežné vzdelávanie so zameraním na aktuálne odborné-metodické informácie pri zavádzaní inovovaných a nových študijných a učebných odborov formou seminárov, kurzov, školení, metodických dní; získavanie vedomostí a kompetencií pri aplikácii informačných a komunikačných technológií vo vyučovaní odborných predmetov; zvyšovanie jazykových spôsobilostí na posilnenie odbornej zložky cudzieho jazyka a metodiku tvorby učebníc, hodnotenie učebníc a prezentácie nových učebníc a ich využitia vo vyučovacom procese.
7. Štátny pedagogický ústav zabezpečuje v súlade s vyhláškou Ministerstva školstva SR č. 42/1996 Z. z. o ďalšom vzdelávaní pedagogických pracovníkov vzdelávanie učiteľov všeobecnovzdelávacích predmetov zamerané na rozšírenie vedomostí a kompetencií odbornej a pedagogickej spôsobilosti v zmysle projektu ESF „Ďalšie vzdelávanie učiteľov všeobecnovzdelávacích predmetov v oblasti ukončovania štúdia na stredných školách“. Projekt reaguje na nové požiadavky vyplývajúce z ekonomicko-spoločenských procesov „učiacej sa“ spoločnosti a súvisí s reformou maturitnej skúšky ako spôsobu objektivizácie získaných kompetencií. Dlhodobé ciele projektu podporujú zámery vzdelávacej politiky v oblasti evalvácie výsledkov vzdelávania. Odporúča sa riaditeľom stredných škôl zaradiť toto vzdelávanie do koordinačného plánu vzdelávania zamestnancov školy.
8. Pri organizovaní vzdelávacích podujatí zameraných na prácu s nadanými deťmi, s deťmi s postihnutím, s príslušníkmi etnických minorít, s deťmi zo sociálne znevýhodneného prostredia, ako aj podujatí zameraných na rozvoj sociálnych spôsobilostí a tvorivosti pedagogických pracovníkov môžu metodické centrá spolupracovať s Výskumným ústavom detskej psychológie a patopsychológie.

9. Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie poskytuje špecializačné inovačné štúdium Edukácia intelektovo nadaných detí v základnej škole akreditované MŠ SR v roku 2006 pod číslom 222/12473/2006/114/1 a kurz Identifikácia intelektovo nadaných detí pod číslom 222/12473/2006/114/2.
10. Z dôvodu vyučovania povinne voliteľného predmetu etická výchova v alternácii s náboženskou výchovou v 1. až 4. ročníku ZŠ, metodicko-pedagogické centrá v rámci odbornej prípravy pedagogických zamestnancov ponúkajú pre ďalších záujemcov možnosť absolvovať priebežné vzdelávanie učiteľov etickej výchovy na 1. stupni ZŠ. Požadovaným vzdelaním pre vyučovanie predmetu etická výchova na I. stupni základnej školy je absolvovanie vysokoškolského vzdelávania druhého stupňa v študijnom odbore učiteľstvo s aprobáciou etická výchova, alebo študijného odboru učiteľstvo 1. – 4. ročníka základnej školy bez aprobačného predmetu etická výchova s absolvovaným vzdelávaním v súlade s čl. 2 bodu 10 pokynu MŠ SR č. 2004-8005/15678-E z 20. mája 2004 k zavedeniu povinne voliteľného predmetu náboženská výchova v alternatíve s etickou výchovou od 1. septembra 2004.
11. Štátny pedagogický ústav realizuje projekt špecializačného inovačného štúdia Príprava učiteľov na výchovu a vzdelávanie integrovaných žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v materských, základných a stredných školách, schváleného MŠ SR, dňa 16. augusta 2006, pod číslom CD-2006-12414/27787-1:099.
12. Metodicko-pedagogické centrum Prešov v zmysle uznesenia vlády SR č. 278/2003 rozvíja činnosť Rómskeho vzdelávacieho, informačného, dokumentačného, poradenského a konzultačného centra (ROCEPO), ktoré poskytuje odbornú-metodickú pomoc školám a školským zariadeniam s vysokým zastúpením rómskych detí a žiakov s celoslovenskou pôsobnosťou.
13. Metodicko-pedagogické centrum Prešov (ROCEPO) realizuje projekt špecializovaného kvalifikačného štúdia Asistent učiteľa schválený MŠ SR dňa 18. januára 2003 pod číslom 84/2002-10 a ďalšie vzdelávanie učiteľov MŠ a ZŠ v Národnom projekte Podme spolu do školy zameranom na integráciu rómskych detí a žiakov do MŠ a ZŠ na základe zmluvy medzi MŠ SR a ROMA EDUCATION FUND pod. č. 1974/2006.
14. Metodicko-pedagogické centrum Trenčín realizuje národný zrkadlový projekt Využitie informačných a komunikačných technológií vo vyučovacích predmetoch – funkčná gramotnosť pedagogických zamestnancov v informačných technológiách (FIT). Projekt je financovaný zo zdrojov EÚ – Európskeho sociálneho fondu a štátneho rozpočtu.
15. Metodicko-pedagogické centrum Banská Bystrica realizuje národný zrkadlový projekt „Brána jazykov pre učiteľov otvorená“ pre učiteľov cudzích jazykov (okrem učiteľov ruského jazyka) na základných a stredných školách. Projekt je financovaný zo zdrojov EÚ – Európskeho sociálneho fondu a štátneho rozpočtu. Informácie na www.fitucitel.sk.
16. Metodicko-pedagogické centrá, Štátny pedagogický ústav a vysoké školy organizujú, vykonávajú a ukončujú I. a II. kvalifikačnú skúšku pedagogických zamestnancov. Písomné záverečné práce je potrebné odovzdať k jesennému termínu do 30. júna 2007 a k jarnému termínu do 31. decembra 2007.

17. Metodicko-pedagogické centrá v SR realizujú priebežné vzdelávanie pedagogických zamestnancov základných a stredných škôl ku globálnemu rozvojovému vzdelávaniu podľa jednotného projektu MŠ SR za účinnej spolupráce mimovládnych organizácií, v gescii Metodicko-pedagogického centra Prešov, ktorý spravuje aj internetový portál www.rozvojovevzdelavanie.sk k danej problematike.
18. Metodicko-pedagogické centrá v SR realizujú priebežné vzdelávanie pedagogických zamestnancov základných a stredných škôl podľa jednotného projektu Otvorená škola pod gesciou Metodicko-pedagogického centra Prešov. Filozofia projektu je založená na zásadnej premene spoločenského postavenia školy na školu, ktorá poskytuje komplexné služby v oblasti výchovy a vzdelávania, je otvoreným spoločenstvom žiakov, učiteľov, rodičov a ďalších odberateľov a je v regióne kultúrnym, športovým a spoločenským centrom obecnej komunity. Škola po prijatí a realizovaní tejto filozofie je nositeľom loga otvorenej školy. Viac informácií nájdete na internetovej stránke www.otvorenaskola.sk.
19. MŠ SR a Štátny pedagogický ústav budú v školskom roku 2007/2008 organizovať 50. ročník a pripravovať v spolupráci s metodicko-pedagogickými centrami 51. ročník Pedagogického čítania.
20. Mesto Brezno pod záštitou MŠ SR bude organizovať 40. ročník celoslovenskej prehliadky záujmovej umeleckej tvorivosti pedagogických zamestnancov Chalupkovo Brezno. Bližšie informácie sú na internetovej stránke Mestského úradu Brezno www.brezno.sk.
21. Slovenská pedagogická knižnica v rámci posilňovania procesu špeciálnej odbornej prípravy školských knihovníkov spolupracuje s metodicko-pedagogickými centrami v SR a Centrom vedecko-technických informácií v Bratislave.
22. Metodicko-pedagogické centrum Prešov prevádzkuje edukačný portál www.skolaplus.sk. Je určený učiteľom, rodičom a žiakom. Učiteľom ponúka priestor na výmenu skúseností, prezentáciu nápadov a námetov. Poskytuje veľké množstvo informácií súvisiacich s edukačným procesom a možnosť poradiť sa s problémami, s ktorými sa stretávajú žiaci, učitelia a rodičia.
23. Učitelia, ktorí nemali príležitosť získať základné zručnosti s informačnými a komunikačnými technológiami v rámci projektu informatizácie regionálneho školstva, ktorý bol v roku 2006 ukončený, môžu ich získať na školeniach organizovaných školskými výpočtovými strediskami.
24. V roku 2006 boli Ministerstvom školstva SR schválené projekty ďalšieho vzdelávania pre pedagogických zamestnancov:
  - a) Špecializačné kvalifikačné štúdium: Špeciálna pedagogika pre vychovávateľov špeciálnych škôl a špeciálnych výchovných zariadení, predkladateľ Metodicko-pedagogické centrum Bratislavského kraja v Bratislave, schvaľovacia doložka č. CD-2006-2022/22760-3:099,
  - b) Špecializačné inovačné štúdium (ŠIŠ) pre učiteľov vzdelávajúcich žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, predkladateľ Štátny pedagogický ústav, schvaľovacia doložka č. CD-2006-12414/27787-1:099,
  - c) Špecializačné inovačné štúdium: Zvyšovanie pedagogických kompetencií učiteľov rómskych detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, predkladateľ

Pedagogická fakulta Univerzity Mateja Bela, Banská Bystrica, schvaľovacia doložka č. CD-2006-2182/22213-3:099,

- d) Špecializačné inovačné štúdium: Výchova a vzdelávanie Rómov na hodinách náboženskej výchovy, predkladateľ Metodicko-pedagogické centrum Prešov, schvaľovacia doložka č. CD-2006-5463/12789-1:099,
- e) Špecializačné inovačné štúdium: Rozvíjanie komunikačných zručností a matematickej gramotnosti detí predškolského a mladšieho školského veku, predkladateľ Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity, Prešov, schvaľovacia doložka č. CD-2006-4013/21176-5:099,
- f) Špecializačné inovačné štúdium: Výchova k zdraviu a prevencia problémov s návykovými látkami, predkladateľ Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity, Prešov, schvaľovacia doložka č. CD-2006-5320/21157-9:099.

25. Odporúča sa vedúcim školských speváckych zborov využívať odbornú a metodickú pomoc Domova Speváckeho zboru slovenských učiteľov v Trenčianskych Tepliciach, Partizánska 11, 914 51 Trenčianske Teplice, dszsu@tn.psg.sk.

26. Ponuky vzdelávacích aktivít budú pravidelne zverejňovať Metodicko-pedagogické centrá SR, Štátny pedagogický ústav v Bratislave, Štátny inštitút odborného vzdelávania v Bratislave a Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave na svojich internetových stránkach. Kontakty:

- a) Metodicko-pedagogické centrum Bratislavského kraja v Bratislave, Ševčenkova ul. č. 11, 851 01 Bratislava, www.mcmb.sk,
- b) Metodicko-pedagogické centrum Bratislava, Tomášikova ul. č. 4, 820 09 Bratislava, www.mctba.sk,
- c) Metodicko-pedagogické centrum v Trenčíne, Pod Sokolicami č. 14, 911 01 Trenčín, www.mpctn.edu.sk,
- d) Metodicko-pedagogické centrum Banská Bystrica, Horná ul. 97, 975 46 Banská Bystrica, www.mpcbb.sk,
- e) Metodicko-pedagogické centrum Prešov, Ul. T. Ševčenka č. 11, 080 20 Prešov, www.mcpo.sk,
- f) Štátny pedagogický ústav v Bratislave, Pluhová ul. č. 8, 830 00 Bratislava, www.statpedu.sk,
- g) Štátny inštitút odborného vzdelávania, Bellova 54/A, 837 63 Bratislava, www.siov.sk,
- h) Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave, Hálova 6, 851 05 Bratislava, www.spgk.sk.

5 STAROSTLIVOSŤ O ZAMESTNANCOV ŠKÔL A ŠKOLSKÝCH ZARIADENÍ

1. Odporúča sa zriaďovateľom škôl a školských zariadení, školským úradom a krajským školským úradom organizovať kultúrno-spoločenské podujatia pri príležitosti Dňa učiteľov, spojené s oceňovaním tvorivej, vedomostnej a morálnej prosperity a kompetencie učiteľa.
2. Odporúča sa na ocenenie práce pedagógov a iných zamestnancov rezortu školstva, žiakov a študentov, ako aj občanov iných štátnych príslušností postupovať v súlade so smernicou Ministerstva školstva SR č. 1952/1999-sekr. o morálnom oceňovaní Veľkou medailou svätého Gorazda, Malou medailou svätého Gorazda a Pamätným listom svätého Gorazda.

Termín doručenia návrhov na MŠ SR je 31. január, resp. 30. september pre doručenie návrhov na udelenie Pamätného listu svätého Gorazda určeného na ocenenie žiakov.

3. Odporúča sa riaditeľom škôl a školských zariadení v čo najširšej miere podporovať ďalšie vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov z hľadiska ich profesijného rozvoja a kariérneho rastu s cieľom zvyšovať kvalitu výchovy a vzdelávania v školách a školských zariadeniach.
4. Odporúča sa riaditeľom škôl a školských zariadení, zriaďovateľom škôl a školských zariadení využívať ponuku rekreačných, zdravotných a spoločenských pobytov v Domove Speváckeho zboru slovenských učiteľov, Partizánska 11, 914 51 Trenčianske Teplice, dszs@tn.psg.sk.
5. Odporúča sa učiteľom v rámci prehlbovania, rozširovania a zdokonaľovania odbornej spôsobilosti využívať ponuky exkurzno-vzdelávacích základní a zájazdov EXOD, ako jednej z foriem ďalšieho vzdelávania.
6. Štátny inštitút odborného vzdelávania, odbor Centrum kariérového poradenstva a výskumu, realizuje s podporou Európskeho spoločenstva v rámci Európskeho sociálneho fondu projekt „Realizácia vzdelávacieho programu Modulárne dištančné vzdelávanie kariérových poradcov pre európsku mobilitu (MODILE-EUROCARCHO) modifikovaného podľa cieľových skupín“ č. SOP LZ 2004/4-138, kód projektu 11230310073. Vzdelávací program je určený pre odborníkov špecializujúcich sa na kariérové poradenstvo pôsobiacich na školách a školských zariadeniach. Základom vzdelávacieho programu bol pilotný projekt realizovaný s podporou Európskeho spoločenstva programu Leonardo da Vinci v rokoch 2001 – 2004 akreditovaný MŠ SR č. 1696/34705/2005/93/1. Projekt bol vybraný Európskou komisiou a na stretnutí ministrov školstva v Helsinkách. 4. 12. 2006 bol ocenený ako jeden z „50 úspešných príbehov programu Leonardo da Vinci“ a príklad dobrej praxe rozpracovania cieľov a priorít stanovených Kodanskou deklaráciou a Maastrichtským dohovorom.

6 CELOŽIVOTNÉ VZDELÁVANIE

1. Celoživotné vzdelávanie zahŕňa formálne a neformálne vzdelávanie a informálne učenie sa jednotlivca počas celého života. Môžu ho zabezpečovať školy, školské zariadenia a vzdelávacie zariadenia iných právnických osôb a fyzických osôb (vzdelávacie ustanovizne). Z uvedeného dôvodu je potrebné:
  - a) podporovať kreditový systém v celoživotnom vzdelávaní, ktorý umožňuje rozdeľovať kvalifikácie na kreditné jednotky, zaručujúce neustálu inováciu obsahu vzdelávania, dostatočný výber modulov s možnosťou výberu pre rôzne skupiny účastníkov,
  - b) vzdelávacie aktivity zamerať nielen na udržiavanie, zdokonaľovanie a dopĺňanie požadovaných vedomostí, ale aj na ich rozširovanie a získavanie nových kvalifikácií,
  - c) pri určovaní obsahu vzdelávacích aktivít zabezpečovaných v rámci celoživotného vzdelávania zamerať sa na potreby trhu práce,
  - d) podporovať ďalšie vzdelávanie zamestnancov škôl a školských zariadení s možnosťou ich kariérneho rastu.

2. Národné strategické dokumenty, predovšetkým Stratégia konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010, Akčné plány na jej realizáciu, Koncepcia celoživotného vzdelávania v SR, Národný strategický referenčný rámec SR na roky 2007-2013, Operačný program Vzdelávanie a iné, zdôrazňujú úlohu celoživotného vzdelávania pri vytváraní spoločnosti založenej na vedomostiach ako kľúčovú. V duchu týchto materiálov je potrebné koncipovať zámery, plány a usmerňovať aktivity podporujúce myšlienky fungovania spoločnosti rozvíjajúcej sa na základe vedomostí a vzdelania.
3. Vyššiu úroveň vzdelania, vedomostí, schopností, väčší osobnostný rozvoj možno dosiahnuť nielen v systéme formálneho vzdelávania (základné školy, stredné školy, vysoké školy), ale aj v systéme neformálneho vzdelávania (vo vzdelávacích ustanovizniach mimo školského systému) a informálnym učením (neinštitucionálnym vzdelávaním).
4. Celoživotné vzdelávanie má byť zamerané predovšetkým na to, aby všetci mali základnú prípravu v oblasti kľúčových kompetencií (informačné a komunikačné technológie, komunikácia v cudzom jazyku, schopnosť učiť sa a ďalšie).
5. Cieľom národnej stratégie celoživotného vzdelávania je vytvoriť a rozvíjať efektívny systém celoživotného vzdelávania na rozvíjanie kľúčových kompetencií a zvyšovania kvalifikácie v súlade s potrebou vedomostnej spoločnosti a dostupného počas celého života pre všetkých občanov SR. Je potrebné na úrovni škôl a školských zariadení, ale aj v decíznej sfére na regionálnej a miestnej úrovni využiť pre to možnosti, ktoré poskytujú výzvy MŠ SR pre čerpanie finančných prostriedkov z Európskeho sociálneho fondu (operačný program vzdelávanie; prioritná os č. 2; opatrenie č. 2.1).
6. Napĺňanie cieľov národnej stratégie celoživotného vzdelávania podporuje najmä širšia spolupráca a vytváranie partnerstiev vzdelávacích inštitúcií s orgánmi štátnej správy, samosprávy, zamestnávateľmi, mimovládnyimi organizáciami, profesijnými združeniami a pod. V jednotlivých regiónoch sa postupne vytvárajú Regionálne rady pre celoživotné vzdelávanie, ktoré majú koordinovať rozvoj celoživotného vzdelávania v oblasti svojej pôsobnosti a ich členmi sú zástupcovia všetkých kategórií partnerov. Koordinátormi vzniku rád sú Krajské školské úrady.
7. Vláda SR dňa 25. apríla 2007 schválila Stratégiu celoživotného vzdelávania a celoživotnej prípravy. Napĺňanie jej cieľov je v záujme slovenskej spoločnosti a vyžaduje účasť a spoluprácu zainteresovaných partnerov.

7 ÚČINNOSŤ

Tieto pedagogicko-organizačné pokyny nadobúdajú účinnosť 1. septembra 2007.

Ján Mikolaj
podpredseda vlády a minister školstva SR

V Bratislave, 22. mája 2007

Príloha č. 1 (súťaž)

Zoznam súťaží žiakov materských škôl, základných škôl, základných umeleckých škôl, stredných škôl a špeciálnych škôl v Slovenskej republike v školskom roku 2007/2008.

Predmetové olympiády a celoštátne súťaže, ktorých vyhlasovateľom je Ministerstvo školstva Slovenskej republiky (zabezpečované *Iuventou*)

Názov súťaže	Súťaž určená žiakom
Matematická olympiáda	ZŠ, SŠ
Korešpondenčný seminár z matematiky PIKOMAT	SŠ
Olympiáda v informatike	ZŠ, SŠ
Korešpondenčný seminár z programovania	SŠ
Fyzikálna olympiáda	ZŠ, SŠ
Korešpondenčný seminár z fyziky PIKOFYZ	SŠ
Geografická olympiáda	ZŠ, SŠ
Chemická olympiáda	ZŠ, SŠ
Korešpondenčný seminár z chémie	SŠ
Biologická olympiáda	ZŠ, SŠ
Olympiáda anglického jazyka	ZŠ, SŠ
Olympiáda francúzskeho jazyka	ZŠ, SŠ
Olympiáda ľudských práv	SŠ
Olympiáda nemeckého jazyka	ZŠ, SŠ
Olympiáda ruského jazyka	ZŠ, SŠ
Olympiáda španielskeho jazyka	ZŠ, SŠ
Olympiáda zo slovenského jazyka	ZŠ, SŠ
Pytagoriáda	ZŠ,
Turnaj mladých fyzikov	SŠ

Predmetové olympiády a celoštátne súťaže, ktorých vyhlasovateľom je Ministerstvo školstva Slovenskej republiky (zabezpečované *Štátnym inštitútom odborného vzdelávania*)

Názov súťaže	Súťaž určená žiakom
Odborná súťaž zručnosti „Ukáž, čo vieš“ v odbore kaderník/čka	SŠ
Odborná súťaž zručnosti „Ukáž, čo vieš“ v odbore krajčír/ka	SŠ
Odborná súťaž zručnosti „Ukáž, čo vieš“ v odbore predavač/ka, obchodný pracovník/čka	SŠ
Stredoškolská odborná činnosť	SŠ
Súťaž o mlieku	SŠ
ZENIT v elektronike	SŠ
ZENIT v programovaní	SŠ
ZENIT v strojárstve	SŠ

Ostatné súťaže

Názov súťaže	Súťaž určená žiakom
Aplikovaná ekonómia	SŠ
Autoopravár Junior - Castrol	SŠ
Bábkulienka	MŠ
Bohúňová paleta Dolný Kubín	ZUŠ
Celoštátna súťaž so zahraničnou účasťou v darčekovom balení	SŠ
Čarovná flauta – Nižná	ZUŠ
Čírenie talentov Dolný Kubín	ZUŠ
Detský hudobný festival J.Cikkera	ZUŠ
Dni Mihálya Tompu	ZŠ,SŠ s VJM
Dobré slovo	ZŠ, SŠ s VJM
Dúha Stará Ľubovňa	MŠ, ZŠ, ZUŠ
Duchnovičov Prešov	ZŠ,SŠ s VJR
Festival drámy a umeleckého slova	ZŠ,SŠ s VJU
Gitarová súťaž Bojnice	ZUŠ
Historická súťaž Pátranie po predkoch	ZŠ, SŠ
Hnúšťanský akord	ZUŠ
Hudobný festival I.Ballu Dolný Kubín	ZUŠ
Husľová dielňa Žilina	ZUŠ
Hviezdoslavov Kubín	ZŠ, SŠ
INFOPROG	SŠ s VJM
IPM Student Award	SŠ
Jókaiho dni	ZŠ,SŠ s VJM
Klavírna súťaž D.Kardoša Bánovce n/Bebravou	ZUŠ
Košove Ladce	ZŠ, SŠ
Kukučínová literárna Revúca	ZŠ, SŠ
Liečivé rastliny	ZŠ
Literárna súťaž Andreja Chudobu	ZŠ
Literárna súťaž pre rómskych žiakov	ZŠ s VJM
Literárna súťaž v nemeckom jazyku	ZŠ
Literárny Kežmarok	ZŠ, SŠ
Malé grafické formy Vrútky	ZUŠ
Medzinárodná spevácka súťaž Imricha Godina Vráble	ZŠ, SŠ, ZUŠ
Medzinárodná súťaž v minifutbale	ZŠ
Medzinárodná výtvarná internetová súťaž Považská Bystrica	ZUŠ
Mládež a odkaz A.Dubčeka	ZŠ, SŠ
Mládež spieva	ZŠ
Mladí klaviristi	ZUŠ
Módna línia mladých	SOŠ
MUSICA ARVENZIS	ZUŠ, konzerv.
Musica Camerata Ján Albrecht	ZUŠ
Na bicykli bezpečne	ZŠ
Národné parky SR a Strednej Európy	SŠ
Olympiáda tvorivosti RD a DC	RD, DC

Olympiáda v slovenskom jazyku	ZŠ, SŠ
Pekná maďarská reč	ZŠ, SŠ
Podnikanie v cestovnom ruchu	SŠ
Podunajská jar	MŠ, ZŠ
Poznaj slovenskú reč	ZŠ, SŠ
Prečo mám rád slovenčinu	ZŠ
Prednes poézie a prózy	ZŠ s VJM
Rómsky hlások	ZŠ, SŠ
Schneiderova Trnava	ZUŠ
Slávik Slovenska	ZŠ, ZUŠ
Spotrebiteľská výchova žiakov	ZŠ, SŠ
Súťaž mladých prírodovedcov	SŠ s VJM
Súťaž mladých matematikov	SŠ s VJM
Súťaž študentov konzervatórií	konzervatória
Súťaže Katedry	ZŠ, SŠ s VJM
Svet okolo nás	MŠ
Šaliensky Matko	ZŠ
Štúrov Zvolen	ZŠ, SŠ
Štúrovo pero	SŠ
Talent Revúca	ZUŠ
Výtvarné alternatívy	ZUŠ
Zlatá krajina	ZŠ
Zlatá priadka	ZŠ
Dúhový kolotoč	MŠ
PROSLAVIS	ZŠ, SŠ, SOU, MŠ s rozšírením o ZŠ a SŠ v zahraničí s vyučovaním slovenského jazyka

Poznámka: Literárne a umelecké súťaže majú spravidla postupový charakter. Športové súťaže pre žiakov základných škôl a stredných škôl majú postupový charakter - školské kolá, obvodné kolá (regionálne kolá), krajské kolá, celoslovenské finále a medzinárodné súťaže. Sú vyhlasované Ministerstvom školstva SR v spolupráci so Slovenskou asociáciou športu na školách (SAŠŠ - www.sass.sk) alebo ostatnými športovými zväzmi. Kategóriu A tvoria športy, ktoré majú najmasovejšiu základňu na základných a stredných školách v SR a majú medzinárodné pokračovanie v rámci International School Sport Federation. Kategóriu B môžu tvoriť športy podľa záujmu žiakov, záujmu regiónov, prípadne súkromného sektoru. Po úroveň krajských kôl tieto súťaže financujú, koordinujú a organizačne zabezpečujú krajské školské úrady. Celostátne kolá a medzinárodné športové súťaže finančne zabezpečuje sekcia štátnej starostlivosti o šport MŠ SR prostredníctvom SAŠŠ alebo športových zväzov. Informácie o športových súťažiach sú zverejnené na internetovej stránke www.sass.sk.

Športové súťaže vyhlasované Ministerstvom školstva SR v spolupráci so Slovenskou asociáciou športu na školách (ďalej len „SAŠŠ“)

Základné školy - žiaci a žiačky ZŠ (osemročných gymnázií) základná veková kategória - narodení 1.9.1992 a mladší	Stredné školy - žiaci a žiačky stredných škôl denného štúdia – základná veková kategória - narodení 1.9.1988 a mladší
kategória A (prioritne financované súťaže zo štátneho rozpočtu, športy je možné doplniť podľa finančných možností SAŠŠ, KŠÚ a VÚC): Súťaže v športoch - atletika, plávanie, volejbal, hádzaná, basketbal, malý futbal, stolný tenis, gymnastický štvorboj, lyžovanie	kategória A (prioritne financované súťaže) zo štátneho rozpočtu, športy je možné doplniť podľa finančných možností SAŠŠ, KŠÚ a VÚC): Súťaže v športoch - atletika, plávanie, volejbal, hádzaná, basketbal, futbal, stolný tenis
kategória B (spolufinancované súťaže): ostatné športové súťaže po dohode s regiónmi a subjektmi pôsobiacimi v oblasti športu	kategória B (spolufinancované súťaže): ostatné športové súťaže po dohode s regiónmi a subjektmi pôsobiacimi v oblasti športu

Medzinárodné školské športové súťaže v roku 2008 (organizované v rámci International School Sport Federation - ISF)

Druh súťaže	Miesto a čas konania súťaže
Lyžovanie	Francúzsko (marec)
Stolný tenis	Cyprus (marec – apríl)
Badminton	Španielsko (12.4. – 18.4.)
Hádzaná	Dánsko (29.3. – 6.4.)
Orientačný beh	Škótsko (20.4. – 26.4.)
Volejbal	Taliansko (10.5. – 18.5.)
Európske školské športové hry	Poľsko (24.6. – 30.6.)

Poznámka: Účasť na medzinárodných školských športových súťažiach bude zabezpečená podľa aktuálnych finančných možností SAŠŠ. Postup bude určený kvalifikáciou v danej vekovej kategórii. Aktuálne informácie o športových súťažiach základných a stredných škôl sú zverejnené na internetovej stránke www.sass.sk.

Zoznam súťaží materských škôl, základných škôl a stredných škôl, ktorých organizátorom sú cirkevné a súkromné školy

Názov súťaže	Súťaž určená žiakom
Biblická olympiáda – predmetová olympiáda	ZŠ a SŠ
Slovom o tvojej láske – recitačná súťaž	Cirkevné ZŠ
Prehliadka umeleckých zručností	hluchoslepé deti
Športové hry	Cirkevné ZŠ
„...a Slovo bolo u Boha...“ – recitačná súťaž	ZŠ a SŠ
„Dielo Tvojich rúk“ – výtvarná, hudobná a literárno-dramatická súťaž	MŠ, ZŠ, ZUŠ a SOŠ s výtvarným zameraním
Talent, umenie, kumšt	ZŠ, ZUŠ a SŠ
Biblická olympiáda z evanjelického a. v. náboženstva a náboženskej výchovy	ZŠ a SŠ

Celoštátne súťaže žiakov špeciálnych škôl a špeciálnych výchovných zariadení

Medzinárodné športové hry reedukačných domovov pre mládež a diagnostických centier pre mládež – chlapci
Celoštátne športové hry reedukačných detských domovov, reedukačných domovov pre mládež, diagnostických centier pre deti a diagnostických centier pre mládež – dievčatá
Celoštátne športové hry reedukačných detských domovov a diagnostických centier pre deti – chlapci
Celoštátne športové hry odborných učilíšť - dievčatá
Celoštátne športové hry žiakov základných škôl pre zrakovo postihnutých
Celoštátne športové hry žiakov stredných škôl pre zrakovo postihnutých
Celoštátne športové hry telesne postihnutých žiakov
Celoštátne športové hry sluchovo postihnutých žiakov
Medzinárodná súťaž nepočujúcich detí do 16 rokov v halovom futbale
Celoštátna súťaž odborných učilíšť, reedukačných detských domovov, reedukačných domovov pre mládež, diagnostických centier pre deti a diagnostických centier pre mládež v stolnom tenise
Celoštátne športové hry žiakov s chybami reči
Celoštátna súťaž sluchovo postihnutých žiakov v Matematike a Slovenskom jazyku
Celoštátna súťaž sluchovo postihnutých žiakov v prírodopise
Celoštátna súťaž zručnosti žiakov odborných učilíšť – služby a domáce práce
Celoštátna súťaž zručnosti žiakov odborných učilíšť – maliar
Celoštátna súťaž zručnosti žiakov odborných učilíšť – murár
Celoštátna súťaž zručnosti žiakov odborných učilíšť – krajčírka
Celoštátna súťaž zručnosti žiakov odborných učilíšť – cukrár
Celoštátna súťaž zručnosti žiakov odborných učilíšť – strojár
Celoštátna súťaž zručnosti žiakov odborných učilíšť – záhradník
Celoštátna súťaž zručnosti žiakov odborných učilíšť – obchodná prevádzka,
Celoštátna súťaž zručnosti žiakov odborných učilíšť – prednes prózy a poézie,
Celoštátna olympiáda tvorivosti reedukačných detských domovov, reedukačných domovov pre mládež, diagnostických centier pre deti a diagnostických centier pre mládež – Bibiána
Celoštátna súťaž zručnosti žiakov odborných učilíšť - Olympiáda ľudských práv ,
Celoštátna súťaž zručnosti žiakov odborných učilíšť - Opatrovateľská starostlivosť

Program celoživotného vzdelávania

Dňa 1. januára 2007 sa Slovenská republika zapojila do nového vzdelávacieho programu Európskej únie s názvom Program celoživotného vzdelávania, ktorý bol schválený rozhodnutím Európskeho parlamentu a rady č. 1720/2006/ES z 15. novembra 2006, ktorým sa ustanovuje akčný program v oblasti celoživotného vzdelávania

(http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/sk/oj/2006/l_327/l_32720061124sk00450068.pdf)

Program celoživotného vzdelávania bude vo všetkých účastníckych krajinách, a teda aj v Slovenskej republike, implementovaný v rokoch 2007 – 2013. Je zameraný najmä na posilnenie spolupráce a mobility vo vzdelávaní a odbornej príprave. Väčšia časť aktivít (približne 80%) je presunutá na decentralizovanú, t. j. národnú úroveň. V praxi to znamená, že podávanie, hodnotenie a výber projektov a prihlášok na granty bude prebiehať prostredníctvom Národnej kancelárie Programu celoživotného vzdelávania (www.saaic.sk).

MŠ SR je hlavným koordinátorom a zohráva významnú úlohu v oblasti riadenia a implementácie komunitárneho programu do praxe. Je odborným garantom na národnej úrovni, zodpovedá za stanovovanie národných priorít a napĺňanie cieľov programu. MŠ SR ako národná autorita zároveň nominuje zástupcov a expertov do riadiacich orgánov programu na národnej úrovni, členov výborov a pracovných skupín v Európskej komisii a riadi národnú kanceláriu programu.

Národná kancelária Programu celoživotného vzdelávania je zodpovedná za samotnú implementáciu programu v praxi. Zároveň úzko spolupracuje s MŠ SR a s riadiacim výborom programu.

Program je rozdelený do nasledovných sektorových podprogramov:

- § Program Comenius – sa venuje potrebám v oblasti predškolského a školského vzdelávania (materské, základné a stredné školy). Je prioritne určený žiakom a učiteľom od materských škôl po všetky typy stredných škôl. Pre jednotlivcov poskytuje možnosti zúčastňovať sa rôznych typov mobilít a školám a iným organizáciám zodpovedným za školské vzdelávanie umožní zapájať sa do partnerstiev a projektov.
- § Program Erasmus – je určený pre oblasť formálneho vysokoškolského vzdelávania a odborného vzdelávania a prípravy na terciárnom stupni. Okrem iných aktivít podporuje najmä mobility vysokoškolských študentov a vysokoškolských pedagógov.
- § Program Leonardo da Vinci – sa zaoberá oblasťou odborného vzdelávania a prípravy. V rámci neho bude možné uskutočňovať stáže a výmeny zamerané na profesijný rozvoj, ako aj rozvíjať projektové partnerstvá v oblasti odborného vzdelávania a prípravy.
- § Program Grundtvig – sa venuje potrebám vzdelávania dospelých a prostredníctvom mobilít, projektov, partnerstiev a tematických sietí môže pomáhať dospelým pri zvyšovaní ich vedomostí a zručností.

Program celoživotného vzdelávania má aj tzv. centralizované časti, v ktorých za podávanie, hodnotenie, výber projektov a ich finančné zabezpečenie zodpovedá Európska komisia v Bruseli. Jedná sa o:

- § Prierezový program – je orientovaný na spoluprácu a inovácie v oblasti politiky celoživotného vzdelávania, podporu výučby jazykov, na podporenie vyučovania s využitím informačných a komunikačných technológií a šírenie a využívanie výsledkov akcií podporovaných v rámci celého programu.
- § Program Jean Monnet – je zameraný na podporu inštitúcií a aktivít v oblasti európskej integrácie vo vysokoškolskom vzdelávaní. Podporuje aj také európske organizácie ako Európsky univerzitný inštitút, Európsky inštitút verejnej správy, College of Europe a podobne.

Program celoživotného vzdelávania vychádza z pozitívnych skúseností získaných v rámci druhej fázy komunitárnych programov Sokrates a Leonardo da Vinci a pokrýva všeobecné vzdelávanie a odborné vzdelávanie a prípravu.

Program celoživotného vzdelávania je jedným z najefektívnejších nástrojov spolupráce vo vzdelávaní v európskom kontexte. Okrem členských štátov Európskej únie sa doňho zapojili aj krajiny európskeho hospodárskeho priestoru (Nórsko, Island a Lichtenštajnsko) a kandidátska krajina Turecko. Účasť na programe bude po splnení istých špecifických podmienok otvorená aj pre krajiny západného Balkánu a Švajčiarsko.

Príloha č. 3 (štrukturálne fondy)

MŠ SR a štrukturálne fondy EÚ.

Pomoc zo štrukturálnych fondov EÚ v rezorte školstva v programovom období 2007-2013

Európsky sociálny fond (ďalej len „ESF“) je zameraný na rozširovanie možnosti zamestnania a zvyšovanie geografickej a profesijnej mobility pracovníkov v Spoločenstve a uľahčovanie ich adaptácie na priemyselné zmeny a zmeny vo výrobných systémoch. ESF pomáha rozvíjať zamestnanosť podporovaním zamestnateľnosti, obchodného ducha, rovnakých príležitostí a investovaním do ľudských zdrojov.

Európsky fond regionálneho rozvoja (ďalej len „ERDF“) je určený na hospodársky a sociálny rozvoj Európskej únie znižovaním rozdielov medzi znevýhodnenými regiónmi a medzi sociálnymi skupinami. Jeho konečným cieľom je vytváranie nových pracovných príležitostí.

Úloha MŠ SR v procese čerpania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ v programovom období 2007-2013

MŠ SR bude plniť na základe uznesenia vlády SR č. 832 z 8. októbra 2006 **úlohu riadiaceho orgánu** (ďalej len „RO“) pre dva programové dokumenty - pre *Operačný program Vzdelávanie (ďalej len „OP Vzdelávanie“)* a *Operačný program Výskum a vývoj (ďalej len „OP Výskum a vývoj“)*.

Funkciu RO pre OP Vzdelávanie vykonáva sekcia európskych záležitostí - *odbor pre OP Vzdelávanie a odbor pre oprávnenosť výdavkov štrukturálnych fondov EÚ*.

Funkciu RO pre OP Výskum a vývoj vykonáva sekcia európskych záležitostí - *odbor pre Operačný program Výskum a vývoj a odbor pre oprávnenosť výdavkov štrukturálnych fondov EÚ*.

Sprostredkovateľskými orgánmi pod riadiacim orgánom sú:

a) **Agentúra MŠ SR pre štrukturálne fondy EÚ** (ďalej len „agentúra“)

Agentúra bola zriadená k 1. januáru 2007 ako štátna rozpočtová organizácia, priamoriadená organizácia MŠ SR. Agentúra bude plniť úlohu sprostredkovateľského orgánu pre OP Vzdelávanie a pre OP Výskum a vývoj. Aktuálne informácie ohľadne implementácie pomoci sa budú nachádzať na stránke www.asfeu.sk.

b) **Ministerstvo zdravotníctva SR**

Ministerstvo zdravotníctva SR bude plniť úlohu sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom pre OP Vzdelávanie – časť týkajúca sa celoživotného vzdelávania v zdravotníctve.

Charakteristika operačných programov

Operačný program Vzdelávanie je referenčným dokumentom, na základe ktorého bude poskytovaná podpora na rozvoj ľudských zdrojov s využitím národných zdrojov a zdrojov ESF. Definuje globálny cieľ, prioritné osi, opatrenia a rámcové aktivity, ktoré budú podporované na

území cieľa Konvergencia (všetky kraje okrem bratislavského) a cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť (bratislavský kraj) v období rokov 2007 – 2013. Z geografického hľadiska pokrýva celé územie Slovenskej republiky.

Prioritné osi a opatrenia OP Vzdelávanie – návrh:

1. *Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy*

1.1. Premena tradičnej školy na modernú

1.2. Vysoké školy a výskum a vývoj ako motory rozvoja vedomostnej spoločnosti

2. *Celoživotné vzdelávanie ako základný princíp vedomostnej spoločnosti*

2.1. Podpora celoživotného vzdelávania

3. *Podpora vzdelávania osôb s osobitými vzdelávacími potrebami*

3.1. Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít

3.2. Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne osôb s osobitými vzdelávacími potrebami

4. *Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť pre Bratislavský kraj*

4.1. Premena tradičnej školy na modernú pre Bratislavský kraj,

4.2. Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a celoživotného vzdelávania

Z geografického pohľadu prvé tri prioritné osi pokrývajú celú SR okrem bratislavského kraja. Bratislavský kraj pokrýva prioritná os č. 4.

Prijímateľmi pomoci sú predovšetkým – základné a stredné školy.

V rámci OP Vzdelávanie vzhľadom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.1081/2006 o ESF **nie sú kapitálové výdavky** oprávnenými pre financovanie.

Rekonštrukcie budov a modernizácia vnútorného vybavenia škôl sú predmetom financovania z prostriedkov ERDF v rámci Regionálneho operačného programu na území cieľa Konvergencia (t.j. všetky kraje SR okrem bratislavského kraja). Riadiacim orgánom pre Regionálny operačný program je Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR. Ďalšie informácie nájdete na stránke MVR SR www.build.gov.sk.

Operačný program Výskum a vývoj je referenčným dokumentom, na ktorého základe bude poskytovaná podpora výskumu a vývoja a infraštruktúry vysokých škôl s využitím národných zdrojov a zdrojov ERDF. Definuje globálny cieľ, prioritné osi, opatrenia a aktivity, ktoré budú podporované na území cieľov Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť v období rokov 2007 – 2013. Z geografického hľadiska pokrýva celé územie Slovenskej republiky. Prijímateľmi pomoci sú predovšetkým vysoké školy.

Ďalšie informácie týkajúce sa implementácie hore uvedených operačných programov, najmä z pohľadu regionálneho školstva OP Vzdelávanie, je možné získať na nasledovných kontaktoch: **Sekcia európskych záležitostí MŠ SR, Stromová 1, Bratislava 813 30, Tel. 02/69202 261; Fax. 02/69202 268; e-mail: sez@minedu.sk.**